

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
 Published every Friday by the
 LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION OF AMERICA
 [Incorporated April 28, 1908.]
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
"KOVA"
 Išleista kas Pėtnyčia, Leidžia
 LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SA-
 JUNGŲ AMERIKOJE
 Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

Nr. 16.

Philadelphia, Pa., 22 d. Balandžio (April), 1910 m.

Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

ĮVAIRŲS STRAIPSNIAI.

<i>J. B. S.</i>	Ar Amerika susilauks kada diktatorių	193
<i>P. K.</i>	Kova kalėjime	194
<i>Špokas</i>	Nauja Era Amerikoje	195
<i>J. B. S.</i>	Apie Paryžiaus Komuną	196

SAJUNGOS REIKALAI.

	Sekretoriaus pranešimai	197
	Pil. Kom. Tarimas No.22	197
	" " " " No.23	197
	Link VI L.S.S. Susivažiavimo	198
	Suvažiavimo reikale	198
<i>J.P. Čiapas</i>	Pranešimas VII rajono 6 konfer. delegatams	198
<i>J. Jonakaitis</i>	Pranešimas McKees Rocks'o draugams	198
<i>B. Kondratavičius</i>	LSS. III rajono draugami	198
	II rajono viršininkų reikale	199
<i>A. Baranauskas</i>	Atsišaukimas CK. įgalotinio	199
<i>Špokas</i>	Mėnesinio priedo dėlei	199
	LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ	200

BELETRISTIKĄ ir POEZIJĄ.

<i>J. B. S.</i>	Sesutės	200
	DARBININIKO KRONIKA	202
	KORESPONDENCIJOS	202

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gimimo momentą: sukylimą liaudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisūntimu 20c. daugiaus imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodama todėl taip pigiai, kad norime praplauti tarp darbininkų klesos revoliucijoniskas mintis.

Norintieji turėt šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją.

REIKALAUJA DARBININKŲ.

In geležies liejimo dirbtuvė; geras užmokejimas; darbas visados ir labai pigus pragyvenimas.

Kreipkitės prie

Stanley G. Flogg & Co.

40 myliu nuo Philadelphiajos. Imk Philadelphiajij Reading arba Pennsylvania treina In Pottstown, Pa.

Tikietas prekluoja tik \$1.00.

Vienatinė Tikrai Lietuviška FOTOGRAFIJŲ GALERIJA

Fotografuoja pavienias ypatus, grupas veselių balių, krikštyną ir laidotuvių pagal naujausią madą. Todėl, norintieji pasidirdinti sau gražias fotografijas, malonėkite neužmiršt savo tikrą videntautį. Iš senų fotografijų padirbu naujas, iš mažų didelias. Taipogi galima gauti pas mane pirmo Susivažiavimo Lietuviškų Laikraščių Leidėjų ir Redaktorių didelio formato grupas, prekė 50c.

Kreipkitės visuomet sekančiu antrašu:

IGNAS ČESNA

370 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

THE LITHUANIAN WEEKLY **"KOVA"** PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor J. GRINIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse svietc	
One year	\$2.00	Vienleis metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešiems mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVOS" Spauštuvė spaudinam visokius spaudos darbus.

Spauzdinam netik plakatus, tikietus ir programus baliams, bei teatram, netik visokius biznieriškus apgarsinimus, draugystėm ir klubam konstitucijas, bet ir visokias dideles knygas. Užsaky-mus išpildom visuomet į laiką greit, gražiai, už labai prieinamą prekę. Turintieji kokį-nors spaudos darbą, kreipkitės į "Kovos" spauštuvę kiekvienam laike ypatingai ar per laiškus sekančiu antrašu:

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
 Telefonas, Keystone, Main 2958.

Skaityk geras ir pamokinančias knygas, o ir be mokyklos daug išmoksi.

Mēs norime, kad darbininkai greičiau susiprastų ir pamatytų savo skriaudėjus tikroji jų bjaurybė. Todėl patariame skaityt tokias knygas, kuriose rašo apie vargus ir išnaudojamą darbininką, apie saualę kapitalistų ir begėdiškų jų darbus. Skaityk «BALTRAMIEJAUS NAKTĮ», o ten pamatysit begėdystes Prancūzijos valdžios ir kunigų. Suprasi, kodėl Prancūzijoje kilo Didėji Revoliucija, ir kokiū būdu pasiliosavo nuo karaliaus valdžios. «BALTRAMIEJAUS NAKTIS» nors didelė knyga, bet ji taip užinteresuoja skaitytoją, kad nors ir nelabai mokantis skaityt, pradėjęs negali paliaut, pakol neperskaito iki paskutiniui puslapiui. Mēs žinom, kad minėtą knygą dvasiška valdžia labai persekioja ir vardieniam darbininkam draudžia skaityt, mat dėlto, kad ten nurodyta darbininkų skriaudos ir kunigų bei valdžios begėdiški darbai. Bet ar darbininkai ant to paisys? Jie jau suprato, kur šaltinis išganymo ir spindulys šviesos. Todėl, nieko nelaukęs, prisiskų «Kovos» administracijai Money Orderiu ar krasos ženkleliais 75c, o tuoj apturėsi minėtą knygą.

Adresuok sekančiai:

"KOVA", 1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Gražus pavyzdys.

LSS. 7-tos kuopos Teatrališkas Ratelis paaukavo išleidimui «Moteris ir Socijalizmas» knygos 10 dolerių, o už 5 dol. prenumeruoja knygą. Draugai 7 kuopos ištikro duoda gražų pavyzdį, už ką reik ištarti jiems širdingą ačiū. Aplaikyta \$15.00.

«Kovos» adm.

| Skaitytojus.

Gerbemiėji! kurių prenumerata dar likosi neatnaujinta, malonėkite nevilkinti, bet prisiųsti užmokestį atnaujinimui idant nesutrūkytų laikraščio siuntinėjimas.

Kovos administracija.

Visiems zinomas **FERDINAND HARTMANN M. D.**
Garsusis New
Yorke Daktaras **sako:**

Kad sergi, jau nesivargyk ilgiau; atėik ar parašyk, išgydysiu tave!

Per 30 metų daktaravęs,

tyrinėjęs medicinos mokslą ir gyduolių veikmę, kurios geriausia gydo žmogaus kūną. Pabaigęs universitetą per 20 metų gydžiau Didžiamjam New Yorke **Vyrus ir Moteris** ir išgydžiau greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui studijavau metoda Paryžiuje, Londone, Berlyne ir kitur, suradamas naujausias gyduoles išgydymui visokių ligų. Sugrįžus iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmsėdžiu; o dabar užkviečiu sergančius su visokioms ligomis, nes paaukauju visą savo mokslą sergantiems.

Sveikus mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes

BE SVEIKATOS NERA LAIMES

ne darbininkui, nė biznieriui.

Dr. Ferd. Hartmann

PROGRESAS MEDIKALISZKAM MOKSLE!

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tēmija į medicinos mokslo progresą, katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gyduoles ne naujausio budo, nes naujausi medicinos pagerinimai tokiems daktarams nežinomi yra. Ar tai jie užmiršo ar nenorį žinoti, netēmijant į mokslą, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS IR SZALTINIS SVEIKATOS.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMUI GYDUOLIUI!

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos, už tai ir daugiausiai sergančių išgydau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galiu tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis, nesiduok suvilioti humbugo Institutui, kurį valdo visai ne daktaras, bet šarlatanų kompanija; kaip matoma, galėjo surinkti kuponu paveikslėlius iš tabako bei nuo cigarečių pakelių, buk tai išgydyti, su mirusiojo daktaro paveikslu viduryje. Daktaras, kurio jau nėra ant svieto, nieko negali išgydyti; o geras-teisingas daktaras, kuriam sarmata su apgavikais draugauti, tai jiems nebernaus. Kad apginti žmones nuo suvadžiotojų, tai prašant draugams-daktarams, ir teisingiems žmonėms, kuriuos išgydžiau, aš apsigarsinan, kad sergantį žinotų, kur atrasti tikrą sveikatą pagelbą.

ATSISZAUKUSIUS APSIMU ISZGYDYTI

Reumatizmą, skaudėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbtą vidurių. Galvos skausmą, širdies, inkstų ir plaučių ligas. Greito palaimo, sunkaus kvėpavio, slogų, ir nušilpnėjusius vyrus. Didelio supykimo, dyspepsijos, nervų ligos, teipgi nuo jaunystės klaidų, įgautų nesveikumų, sėklos nubėgimo, blogų eapnų, visokių užkrečiamų s'aptų ligų. Telp-pat MOTERŲ: skausmingų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbo ir visokių m' teriškių ligų; neatbokit kad kiti daktarai jums nepagelbėjo, aš kad apsimu, tai ir išgydysiu švelniais ir užsienėjusias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsisauktum, pirmliau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai. Rašyk kaip mokl ir kaip janti nesveikumos savyje, aš suprasiu, ištirau, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausio išradimo, o apturėsit sveikatą, bė skirtumo kaip toll gyvenate AMERIKOJE, KANAD OJE, ANGLIJOJE ir kitur.

ADRESAS: **Dr. Ferdinand Hartmann M. D.**
218 East 14-th st., New York N. Y.

Ofiso valandos kasdien nuo 11 iš ryto iki 1, nuo 2 iki 5 val. po pietų.
Šventadieniais nuo 10 iki 1. Vakaris Panedėlyj ir Pėnyčioj nuo 7—8.

“VISUOMENĖ”

Eina sykį i mėnesį. Statosi sau tikslu suspiesti apie save susipratusius arba tebesusiprantančius nuoseklaus visuomenės demokratizmo šalininkus, bendrai pasiaiškinti įvykstančias mūsų gyvenime permainas, išsidirbti bendrą jiems visuomeniniai-kultūrinio darbavimosi būdą.

Kaina: metams 3 rub., pusmečiui 1 rb. 55 kap., 3 m. 80 kap.. Atskiras numeris 30 kap.
UŽSIENIUOSE: metams 4 rub., pusei metų 2 rb., 3 mėn. 1 rub. 20 kap.

Redakcijos ir administracijos adresas:

Vilnius: Užupio (Zarečnaja) g. 16 b. 26

Nepamirškite “Kova” skaityti!

PARANKIAUSIAS DARBO
ZMONEMS LAIKRAŠTIS

“RANKPELNIŠ”

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas savaitė. “RANKPELNIŠ” stovėdamas ant darbininkų reikalų sargybos, rūpinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose. “RANKPELNYJE” tilpsta apart žinių ir moksliski straipsniai, apysakos, statistikos ir t. t. In šita skyrių rašo įžymesniejie Europos lietuvių rašėjai. “RANKPELNIŠ” kaina: metams 1d. 50c, pusei metų 75c, trims mėn. 40c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

**“Rankpelnis” Lily Bank, Bellshill
SCOTLAND**

Reikalaujamas numerio pažinūti įdėkite stampą už 2c.

BUK
VYRAS

**50,000
KNYGU**

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškumą, išgydyti nuo užnuodijima kraują arba sypili, nubiegima sieklus, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyrų lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus kentat ir kaip galet galutinaj išgydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpėcetita konverta. Nesiusk nekoku pingingu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponu, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:

Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš noriečjas jog Tamista prisiustumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyrų.

Vardas.....

Adresas;..... Steitas.....

AR AMERIKA SUSILAUKS KADA DIKTATORIU?

SOCIJALIŠKOS REVOLIUCIJOS pašvaitai apsireiškiant pasaulio horizonte tamsybės dvasios pradeda nerimauti, pradeda suabejoti apie savo spėkas ir jieškoti būdų kaip tą savo spėkas sutvirtinus. Šių dienų valstybių valdonai besilenktyniuodami skubina didinti savo armijas, taisyties žmogžudikiškus įnagius ir rengiasi prie karo, kokio da pasaulis nėra matęs.

Socijalistiško judėjimo bangos pradeda kilti ir apimti visą pasaulį, priartinant viešpataujančiams ir jų ištikimiems tarnams baisų momentą.

To momento su baime laukdami ir Amerikos valdonai-kapitalistai taipgi pradeda jieškoti būdų kaip gelbėtis. Štai išeinantis Louisvillėj dienraštis «Courier-Journal» prieš keletą dienų patalpinio redaktoriaus Henry Watterson straipsni, kame minėtas autorius visai nejuokaudamas apkalba reikalingumą panaikinimo konstitucijinės valdymosi formos, kalbėdamas, jog konstitucijinis valdymas jau kuoaikiškiausiai parodė savo nusibankrūtijimą, ir kad gelbėti valstybę Watterson'as pritaria toms pašnabždoms, kurios jau nuo senokai «tulose sferose» kuždomos, t y., kad valdžią reikia atiduoti į absoliutišką valią «geležinio žmogaus», o tokiu geležiniu žmogumi ir anot Wattersono yra garsusis Rooseveltas. Wattersonas lygina jį su Cezaru bei Cromwell'iu, paduoda net sumanymus išstudijuoti tame klausime visuomenės pažiūras, nurodydamas, kad «daugelis» mielai sutiktų turėti Rooseveltą savo valdonu-diktatorium. Mat darbinikiškos klesos revoliucija, pasidėkavojant socijalizmo besiplėtojimui, yra neišvengtina visam pasaulyje, neišskiriant ir Amerikos. Kuomet Europos valstybės rengiasi priesusitikimo su tuo «viduriniu priešu» ir «Amerika negal pasilikti neregia», kad nematyti pavojaus. Darbinikiška klesla turi būti dabojama, idant kapitalistai be baimės galėtų ją išnaudoti. Tokiose sąlygose būtina yra reikalingas diktatorius—geležinis žmogus, kuris, kaip rodo istorija, tik ir tegali savo geležine ranka užgnaužti kilančius pavertųjų judėjimus.

Nekalbant apie konstitucijinės valdymosi formos nusibankrūtijimą, nes tas visiems aišku, kas prie to nusibankrūtijimo priveda, nekalbant taipgi apie Roosevelto „geležiniškumą“, žinant visam pasauliui, kad viešpataudamas Amerikoje nenusuko sprando nė vienai trustų hydrui, vien.— kaip rašo vokiečių laikraštis «Zukunft» — sušervavo kapitalistus ir surengė ekonominį krizį, atkreipsime vien atydą į Amerikos diktatoriaus klausimą, ar Amerikos kapitalistai be juokų kalbėdami apie panaikinimą konstitucijinės ir įvedimą absoliutiškos valdymo formos nesvajoja, apimti desperacijos, ir ar sulauks jie Amerikoje diktatoriaus, kuris pataikytų savo geležine ranka užgnaužti darbinikišką judėjimą? Į visus tuos klausimus galima atsakyti stačiai — ne!

Revoliucija, kurios laukiame bus visai nepanaši į buvusias, kad galima būtų ją kanuolėmis ir bagnetais nuslopinti. Nebus tai fanatiškų minčių ir viliojimosi išsiveržimas, kurį galima nuslopinti bent kokiu populiarišku obalsiu arba užspranginti kokios žvėriškos vienatos geležine ranka. Socijalistiškoji revoliucija kiekvieną savo pirmynėjimą žingsnį stato ant neišgriaujamo pamato; ji žengia pirmyn plataus veiksmo ir protų lavinimo keliu ir kuomet prieš tą laiką, kuomet viešpataujančiųjų valdžiai gręs pavojus iš šalies žmonių valdymosi, tuomet valdomųjų diduomenė bus neprieinama argumentams apie diktatorių reikalingumą.

Toksai diktatorius, kuris mėgintų išžengti prieš socijalistiško judėjimo siekius, liktų generolu be armijos. Organizuoti darbininkai, kurie beabejo bus ta diduomenė, stovėdami prie socijalistiškos vėliavos žino su kokiu tikslu ir už ką kovoja, moka jie kiekvieną savo žingsnį padaryti neatžengiamu per steigimą tokių draugijinių įstaigų, kurias reakcijos pasikėsinimai nestengia panaikinti ir kurios atima reakcijai galę viešpatauti.

Francuzijos revoliucija ant savo sukilusių bangų galėjo iškelti

Napoleoną Bonoparte, nes francūzų liaudis sekė jausmų o ne proto liepimus ir kad Napoleonas iškėlė ant Francuzijos trispalvinę vėliavą, francūzai ėjo su juo sykiu kovon su tuo užsidegimu, su kuriu ėjo kovon dėl sugriovimo monarchijos.

Socijalistiškoji revoliucija negal būt nē sustabdyta, nē pastatyta į kitas vėžias netik per Roosevelto, bet ir per jokio kito geležinio despoto diktatorystę. Tą revoliuciją Roosevelto patvaldystė nē pradėti, nēgi nubaigti negali, nes tas priklauso nuo ko kito, o ne nuo valios viešpataujančiųjų.

Rooseveltas pasitraukdamas nuo prezidentavimo ir įpiršdamas Jungtinėms Valstybėms už prezidentą Taftą gal tikėjosi, kad jo bičiuliai pradės kugždėti apie padarymą jo Amerikos diktatorium. Gal jis sugrišti nuo «Elbos» salos, bet tegul neužsimiršta apie Waterloo.

Rooseveltas sugrišdamas iš Afrikos lanko Europos valdonus, kad save išreklamuoti. Teisingai apie tai sako «Zukunft», kad «visa kelionė pulkauninko Roosevelto Europoj yra viena didelė reklama. Turi jis laikraščiuose figuruoti kaipo Teodoras Didysis. Yra demagogu, nesiskaitančiu su jokiais skrupulais». ..... «Amerika, kuri žino, kas tas ponas Rooseveltas, turi stebėtis iš Europos kantrybės, kad duodasi taip save apjuokti gudriam yankesui».

Tečiaus Roosevelto apsilankymai pas Europos valdonus reiškia ką—nors daugiau, negu kad tik tą, ką sako «Zukunft». Telegramai neseniai skelbė, kad Rooseveltas, taip labai mėgstantis davinėti savo patarimus, kaip ir šnekus Vokietijos kaizeris Vilius, viešėdamas Aigipto sostinėje savo prakalboje patarinėjo tenykštieks mokslaeiviams, idant nesibuntavotų priešais Anglijos viešpatavimą ir pamestų visokius savo nacionalistiškus reikalavimus.

Laikraščiai, gerbianti Roosevelto «išmintingumą» pasipiktino tokiais buvusio Amerikos prezidento patarimais, tvirtindami, jog Rooseveltas negalėjo panašiai kalbėti. Vienok vėlesni telegramai pranešė, kad Rooseveltas pasakė dagi daugiau, negu kad tik tą, ypač nurodė, kad Anglijos viešpatavimas Aigipte yra «tiesotu». Ir ką gali pasakyti Roosevelto doktrinų garbintojai, žinantieji pono Roosevelto pasididžiavimą amerikiečių revoliucija, kuri padėjo galą Anglijos tiesotam viešpatavimui Amerikoje?

Jeigu Rooseveltas apart svajojimo apie prezidentūrą svajoja ir apie absoliutizmą Amerikoje, bėdinas, greit gal sulaukti napoleoniško likimo.

«Social-Democratic Herald'e» Henry T. Jones užbaigdamas savo straipsnį «Emperor Roosevelt I», teisingai pabrėžia: «Roosevelte, ateitis jau ne cezariams ir despotams priguli, bet mums — darbininkų klesai».

Rengdamas sau papėdę būsiančiuose prezidento rinkimuose, tegul nē nemano svajoti apie diktatūrą, nes tokia idėja gali atsirasti pasiutusių kapitalo politikų galvoje, bet jeigu būtų bandoma ją realizuoti arba gyveniman įvesti — tai lai pabando...

J. B. S.

Tikriausiu darbininkų klėsos priešu yra darbininkų nežinysta ekonomiškai-draugijinių apsireiškimų srityj, ir nepaisėjimas apie balsavimo reiškimą. Apeikime tąjį priešą, o rytojais bus mūsų.

John Mitchell neįstengė sutaisyti Philadelphijos straikierių su kompanija. Koks baisus smūgis «Civic» Federacijai!

Jeigu Milwaukee's darbininkai sustreikuotų, miesto valdžia nesamdys valkatas atimti darbininkams darbą ir mušti žmones, kaip darė Philadelphijos republikoniška valdžia, nes ten socijalistai valdo.

Visi buvusieji uolūs republikonai bei demokratai Milwaukee šiaudien segasi prie krūtinių socijalistiškus ženklelius, kad nieks nežinotų, jog buvo vagių apginėjais. Mat amerikonas nuomonėje nepastovus...

99

apie save
nus visuo-
inti įvyk-
adrą jiems
lą.

55 kap.,
is 30 kap.
., 3 mėn.

26

yt!

ELNIS"

"RANK-
os, rupinasi
kraštuose.
psniai, apy-
le Europos
e, pusei me-
šino adresu;

k, Bellshill
FLAND

000
YGU
Del Viru

a yra tyk del vyru.
s pasaka kaip gal
nuodijima krauja
tu stypribe, pučkus
ivima, patrotitu
usles ligas, ruma-
jai igautas lygas,
ti išgidomas sava
rygjai.
is jums kodel jus
ti. Knyga ta yra
sožnas vedes arba
išita par Daktara,
iu tu, specialisku
iusta vysai dykai,
converta. Neisuk
arda, ir'adresa ant
s mums šendena.

KUPONAS.

Chicago:
išadiejma, aš noriečiau
ina jusu knyga del vyru

KOVA KALEJIME.

13 metų Šlisselburgo tvirtovėj Lindmillos Volkenšteinaitės užrašai. Laikraščio "Svobodnoje Slovo" išleidimas.

Pirm 16 metų į Šlisselburgo tvirtovę ant salos atvežė labiausiai atsižymėjusius gestancio tada revoliucijinio judėjimo veikėjus. Juos atvežė ten, ir jie daugeliui metų žuvo visiems, kaip kapuose. Per 10 metų Šlisselburgas rijo vis naujas ir naujas aukas, o iš ten nė vienas neišėjo. Kalinių artimieji, kurie stengdavos sužinot ką nors apie juos, per didelį vargą kai kada išgandavo tik trumpą atsakymą: «gyvas», «mirė» ir daugiau nieko. Kiti ir to negalėjo išgauti. Žinios apie Šlisselburgo kalėjimą pradeda rodytis nelegalinėje literaturoje, tik apie 1895 metus, o gyvą papasakojimą, ką darė vyriausybė su savo belaisviais per tuos ilgus keliolika metų; kai ji užsidariusi liko viena su jais, be liūdytojų, mes visupirma tik Volkenšteinaitės užrašuose randame.

1884 m. rugsėjį Šlisselburgan atvežė 35 žmones, 1887 m. pradžioje 13-os iš jų jau nebebuvo ant šio svieto, 3 išėjo iš proto, 1883 dar 3 mirė. Tokiu būdu po keturių metų daugiau pusė kalinių jau buvo žuvusių. O vis tai buvo dar jauni žmonės.

Tik neseniai išmūrytas Šlisselburgo kalėjimas, matyt, visai nebuvo paskirtas tokiam greitam kalinių maritimui. Mažos kameros buvo sausos ir šviesios, nors ir su nepermatomais langais. Prastai pataisytas valgis, tiesa, buvo sunkus ligoniams, bet ne iš tos priežasties žuvo kaliniai. Jie žuvo, nes juos bandė pastatyti į visai negalimas dvasiškas sąlygas: be knygų, be jokių užsiėmimų, be mažiausios vilties į ateitį, nes jie visi buvo persitikrinę, kad niekuomet neišeis iš tvirtovės—juos pasodino po vieną tuščiose kamerose, kur, sulyg įstatymų, jie turėjo ilgus metus ramiai sėdėti ant nejudinamų nuo aslos suolelių ir žiūrėti, kaip pamažu gęsta jų proto ir doriškos pajegos, o tokia proto ir doriška mirtis būtų buvusi neišvengtina, jei jie būtų sutikę pasiduoti įstatymams. Beto, kiekvienas iš kalinių žinojo, kad greta tokiose pat, kaip jis sąlygoje sėdi jo draugai, su kuriais kalėjimo instrukcijos buvo smarkiai užginta šnekėtis. O toks pasišnekėjimas su draugais galėjo nors šiek tiek palengvinti tokių baisių kalinių padėjimą ir be to buvo lengvai išpildomas—užteko ranka šieną pasiekti. Vidutinis Rusijos pilietis be pasipriešinimo visai pasidavė visokiems užginimams, kuriais pripildytas visas jo gyvenimas ir ne viename tik Šlisselburge, bet negalima buvo daleist, kad jų klausys ir tie be baimės žmonės. Vyresnybė, matyt, nelaukė nieko panašaus ir manė sulaužysianti jų energiją aštriomis bausmėmis. Iškart kaliniai dunkseno pamažu,—buvo atsargūs, bet visgi įkliūdavo, ir tada prasidėdavo atlyga. Kamerone įpildavo sargai. Imdavo rėkt «tu», kaip buvo liepta vadinti augštesnės vyresnybės instrukcijoj, ir imdavo lojoti. Jei ir kalinys atsakydavo taip pat, tada prižiūrėtojas duodavo ženklą, ir ant kalinio užpildavo, parmesdavo ant žemės, mušdavo, būk tai už pasipriešinimą; apvilkę bepročio marškiniais, pririšdavo jį prie geležinės lovos keletui valandų, o dažnai idėdavo dar burnon lentelę, kad nerėktų. Kaimynai užgirdę tokią trukšmą, imdavo protestuoti, rėkdavo: «ką jūs su juo darote!» Tada užpildavo ir ant tų ir rišdavo juos. Trukšmas pakildavo neišpasytas: girdėdavos riksmas, bėgiojimas, gulinčiųjų su lentelėmis burnose kriokimas. Visuose kalėjimo kampuose buvo gerai girdėtis, kas darosi kokioj nors kameroj. Ir taip diena iš dienos. Dar nebuvo tarp kalinių santarmės ir vienybės.

Pirmutine tos kovos auka buvo Minakovas. Jis nustojo valgyt, o kai jį norėjo prievarta pavalgydinti, jis užgavo daktarą ir pareikalavo, kad jį nužudytų, nes tas buvo žadėta tam, kas «užgaus veiksmu» ką nors iš tarnaujančiųjų. Ši kartą kalinio reikalavimas buvo išklaustas. «Štai rytą», sako Volkenšteinaitė, mes užgirdome, ateina vienodais žingsniais kareivių konvojus. Visas kalėjimas nutilo, kaip negyvas, ir klausosi. Į Minakovo kamera

įėjo keletas žmonių; prižiūrėtojas pasakė: «ploščiaus nereikia, kepurę galima». Paskui Minakovas sušuko: «Likkite sveiki, broliai—šaudytų veda!» O už dešimties minučių užgirdome keletą šūvių trukšmą ant didžiojo kiemo... Sušaudė gan greit prie mūsų akių».

Po kelių dienų ėmė lupinėt visose kamerose ventilatorius ir langų vėlkeles: mat, kaip paskui sužinojom, pasikorė Klimento.

Dar po dviejų mėnesių, Kalėdų pirmą dieną, kada, kaip paprastai, buvo tylu, netikėtai suskambėjo nukritusi naugės torielė, o paskui kojų trepsėjimas, trukšmas ir Miškino riksmas: «nužudykit mane... tik ne muškit, nužudykit!» Visi apmirė iš baimės, nes bijojo tikėt savo ausimis, ir nesuprato, kas čia pasidarė: tik Miškino kaimynas vienas ir težinojo, jog jis užmanė «užgauti veiksmu» ir reikalauti, kad jį nužudytų, vildamasi, kad po to bus atkreipta atydzia į tai, kas dedasi Šlisselburge. Ir jį nužudė. Miškinas vilėsi, turbūt, savo liuosa mirtim pažadint visuomenės atydzia, iššaukt iš jos pusės šioj ar tokį protestą. Bet dalykas tame, kad devintojo dešimtmečio pusėje visuomenė visai pasidavė sustatytoms prieš ją instrukcijoms ir nustojo drąsos priešintis. Be to už kalėjimo sienų tikrai ir nežinojo, kad Miškiną nužudė, tik gandas apie tai buvo prasiplatinęs.

Vyriausybei išpradžią per keletą metų labai rūpėjo, kas dedasi Šlisselburgo kalėjime. Keturis kartus į metus darydavo kalėjime reviziją: jį per tam-tikrą laiką aplankydavo vidaus dalykų ministerio pagelbininkas, žandarmų korpuso ir štabo viršininkai, departamento direktorius ir prokuroras. Bet vyresnybė, matyt, atrasdavo, kad tame paslėptame nuo žmonių kalėjime viskas taip yra, kaip ir turi būti. Ar šiaip ar taip kova Šlisselburge juo tolyn, juo darėsi aršesnė, pavirsdama beveik į kovą už mirties būdą. Vyriausybė stengėsi numarinti kalinius dvasiškai, o jie norėjo geriau numirti kūniškai.

Dabar dunkseno atvirai. Pradėjo dunksent per priemonę, kad susitart, kaip visiems vienodai elgtis. Nepaklusniausiuosius, arot vyresnybės, išvesdavo į senąjį kalėjimą*), tada likusieje imdavo dunksent dar labiau ir reikalavdavo, kad juos vestų tenai, manydami tokiu būdu padarysiant negalimu draugų atskirimą karcese, nes senamjame kalėjime buvo tik 10 kamerų. Tad žandarmai turėdavo mušt lygi pailstant į varines skardis, kad perviršint kalinių dunksenimą. Ir paskui, kiek galima buvo, atskirdavo sėdinčius vienus nuo kitų.

Pradėjo sirgt. Pasirodė, kad kalinių visai negydo. Vaistus šiokius-tokių duodavo, bet ligonbūčių valgio niekam. Ligonijų niekas neprižiūrėdavo. Jie ir dabar turėdavo sėdėti vienai-vieni. Ėmė rėkot kažinkas naktimis,—tai Šcedrinas išėjo iš proto. Už rėkojimą jį bausdavo, netikėdami ilgą laiką, kad jis serga, rišdavo ir vilkdavo į karcerą, stebėdamiesi tik iš jo atkaklybės. Ant galo ėmė mirt ir mirt, visiems matant, be jokios pagalbos. Vienas paskui kitą numirė Tichanovičius, Maliavskis, Bucevičius, Nemoľovičius, Dolgušinas. Agonijoj jie vaitodavo ir juos nešdavo se najan kalėjiman per 2 ar 3 dienas prieš mirtį. Ten buvo labai drėgna ir šalta; be to dar tie vargšai, pusgyviai, atsigaivinę galėdavo suprast, kam juos čia atnešė, o mirdami jie negalėjo net padunksent draugams». Tada ėmė reikalaut, kad nebeneštų mirštančių į kaulinę. Tam reikalavimui administracija pasipriešino: «jai nesunku buvo nusileist», teisingai patėmija autorė. Ir ištiesų tai nepalengvino gyvųjų padėjimo, nes jie dabar buvo priversti girdėti mirštančiųjų vaitojimus. Baisu atsimit visą tą laiką, ypač pirmutinius dvejus Šlisselburgo gyvenimo metus, kai nuolat kas nors iš draugų mirdavo vienai-vienas, negirdėdamas nė vieno

* Tas senasis kalėjimas buvo devintame dešimtmetyje Šlisselburgo pragaro apatinu gyvenimu. Ten bausdavo nepaklusnius, ten nešdavo mirtų perdang baliajai vaitojančius ligonius, ten išvesdavo prieš nužudysiant nutelstus mirėliai. Ten pat už istoriškų sienų apie senąjį kalėjimą buvo nužudyti Minakovas ir Miškinas (kaip buvo paminėta), be to dar Stombergas ir Itagčiovas, o paskui penki nutelsti byloje 1-mos kovo 1887 m. Tame pačiame senamjame kalėjime pasiprovė Scl'ija Ginsburg.

draugiško balso: tada išrodė, lyg kasdieną tėsiasi agonija. Mirdavo daugiausia džiova. Ne visiems ir net mirštantiems dovandavo «dunksenimą» ir «šiurkštumą». Patį dunksenimą juo toliau, juo mažiau persekiojo. Administracija, matyt, jau nustojo vilties panaikinti jį ir suprato, kad galima būtų tai padaryt, tik išmarinus visus kalinius. Bet ji baisiai persekiojo «puikybę», «nosies kėlimą», tai yra savo vertės supratimą, ypač vienybės apsišaukimą, vienas-kito apginimą, čypdamas, su putomis burnoje, rėkdavo Erodas: «Nekalbėk man apie kitus; kas tau darbo—čia nėra kitų!» Erodu kaliniai vadino prižiūrėtoją, kovojusį su jais nuo pradžios per ketverius metus. Ir tikrai, tokiai rolei, turbūt, nelengva buvo surast atsižyminėią savaip esybę, kuri prie atsakančių sąlygų tapo žmogumi, išreiškiančiu žemo nuožmumo idėją, kaip senobės legendų Erodas. Ne pas kiekvieną, net ir ištikimiausią carybės tarną, atsiras tiek begėdiško žemumo, kad būtų įrankiu sistematinio surištų priešų kankinimo, kuris tęsėsi keletą metų. O daugumas tų, kurie ir turėtų reikalaujamą žemumo laipsnį, neišturėtų nervai, nors ir pastiprinti dvigubos algos, kokią gauna visi tarnaujantieji Šlisselburge. O Erodas išpildydavo savo pareigą su azartu, su pamėgimu.

«Jis perkrikštas žydas», pasakoja Volkenšteinaite, «ir iš karvių užsitarnavęs lyg oficeriaus rango. Lyg 1884 metų jis buvo Aleksejevskame raveline. Kaip ten, taip ir Šlisselburge su stebėtinu uolumu jis pildė savo pareigas. Unteroficeriai turėdavo iš pildyt jo prisakymų menkiausį mažmožį, nes Erodas nenuleisdavo jų nuo savo akių nė dieną, nė naktį: niekuomet jis neatsitraukdavo iš priemonių net ir šventėmis. Su ypatingu pasigėrėjimu jis, kaip tyčia, didžioms šventėms padarydavo kaliniams koki nors nesmagumą. Su ypatingu pamėgimu pildydavo jis taip pat tuos «kvailus, bjaurius lyg cinizmo ir kankinančius veiksmus», ką sulyg instrukcijos buvo liepta daryt kalinėms moterims. Tai tokiam bepročiui, ištvirkusiam gyvuliui buvo pavesta kankint ant garbės carybei jos belaisviai priešai!

Nustojusi vilties baudimais visai atskirt kalinius vienus nuo kitų, o gal ir šiek-tiek išsigandusi tokių tankių mirčių Šlisselburge, vyresnybė pradėjo išleisti kai-kuriuos kalinius pasivaikščioti po du. Leista tai buvo nedaugiau kaip šešiams iš mažiau dunksensų. Bet kadangi mažiausiai dunkseno per pus pamišusieji arba tokie, kuriems netoli buvo mirtis, tai tą palengvinimą galima buvo aiškinti ir kitaip, bet jo neišpasakytai gėidė kaliniai. Daleista buvo pasimatyt ir mirštančiam Bucevičiui, bet po 2 ar 3 kartus jis turėjo atsakyti nuo to, nes jau nebegalėjo daugiau pasikelt nuo patalo. Mirdamas jis vis gailėjosi, kad nebegali išnešt draugui, su kuriuo jis vaikščiodavo, dviejų trijų enkraus kąsnelių.

Toks didelis noras mylėt žmogaus atskirto nuo kitų žmonių sieloje! užtenka pamatyt gyvą suprantantį tavę žmogų, ir tu apsidžiaugi kažkokiu vaikišku džiaugsmu!

Sergančiam džiova Kobiliauskiui, kuris dukseno ir sakydavo prižiūrėtojai «tu», taip ir nedavė pasimatyt su kuo-nors, nors ir žadėjo, jei jis mažiau dunksens. Jis, tiesa, paskui mažiau bedunksendavo, bet jau buvo taip silpnas, kad nebegalėjo pasikelt nuo patalo. Taip ir numirė su neįvykusia svajone apkabint draugus, apie ką jis taip gaudžiai kalbėjo prieš pat mirtį, jausdamas, kad jau ji nebetoli.

Prisimenu aš dabar ir stebiuosi, kaip neišpasakytai gėidė kiekvienas pasimatyti: o jūg išviso tik po pusvalandį 2 kartu į savaite!

Ar galima šituos pasimatymus pavadint kalinių padėjimo palengvinimu? Be abejonės, taip. Reikia suprast, ką reiškia negirdėt draugiško balso, nematyt suprantančio tavęs žmogaus, negalėt žmoniškai apsikest jausmais, mintimis. Juk dunksenimas tai tik šlaudelis, už kurio, kaip skęstantis, griebiesi iš nusiminimo, bet ilgaį tokio nusiramino neužtektų.

(Toliaus bus.)

NAUJA ERA AMERIKOJ.

Taip sako netik socialistai, pirmu kartu Amerikoje laimėje municipališkuose rinkimuose, bet taip sako ir socializmo prieštai, matydami, kad socialistų sunki kova galų gale atneša kapitalizmui negeistinus vaisius, nežiūrint, kad priešai darbininkų klesos išsiluosavimo pasirengę buvo, rodosi, pavartoti tas pačias priemones ir būdus, kokius vartojo Rusijos revoliucionieriai priešai carizmo apginėjus.

Republikonai su demokratais paleido savo visas spēkas, persekidami, niekindami ir visubjauriausiai šmeiždami socialistus, turėdami savo rankose visus moraliskus nupuolėlius ir suklaidentus visuomenės klodus arba elementus, kurie, nežinodami prie ko prisiliesti, rėmė tuos, kas pataikė bjauriai socialistus perstatinėti ir saldliczuviuoti savo žadėjimuose.

Socialistai gi platindami tarpe aptemdintų žmonių šviesą ir skelbdami teisybę, galų gale pamatė, kad jų pasėti grūdai pradeda gražiai bujoti, kad ta klaidinama visuomenė pradeda jau nubusti, subręsti ir suprasti savo skurdo ir nedateklių priežastį. Iš visų pusių išnaudojama ir prispausta darbinikiška luoma pravėrė akis, pradėjo interesuotis politiškąja ekonomija ir suprasti, kad tikros priežastys pavergimo ir skurdo guli tenai; pradėjo tyrinėti partijų prižadus ir išpildymus tų prižadų. Išpalengvo persitikrino, ką reiškia republikonų bei demokratų prižadai ir kame jieškoti reik darbinikiškos pavergtos klesos reikalų apginimo.

NOMINACIJOS PASEKMES.

Nominuojant į miesto valdybą kandidatus jau pasirodė, kad ta visuomenė nukreipia savo žingsnius ant tikro kelio. Socialdemokratų Partijos kandidatai gavo 9.000 balsų, republikonai gi 8.000. Tečiaus demokratai galėjo da didžiūotis gavę 1,300 balsų. Socialistai pamatė prieš ką reik atkreipti savo ginklą, kad žmones apsaugoti nuo demokratų saldliczuvytės vylių. Prasidėjo sunki kova už miestiškos valdybos vietas. Demokratų šeiminkavimas paliko socialistų kovai nemažai medegos. Demokratai neįstengė apsiginti savo argumentais nuo socialistiškų užmetimų jiems visokių bjaurių suktybių; besigindami, neturėdami jokių faktų, gynėsi bent šmeižimais ir gązdinimais, kad socialistai užgriebę valdžią į savo rankas, padarysią baisiausią anarchiją. Socialistai savo susirinkimuose, į kuriuos publika skaitlingai rinkdavosi, tokias savo priešų blevyzgas pataikė perstatyti žmonėms tikrojų jų spalvoj. Daugiausiai kalbėdavo Chicagos «Socialist'o» redaktorius Simons, R.F. Jones iš Fon du Lack ir kiti. Kur tik susirinkdavo publikos minia, kad klausyti socialistų kalbėtojų, po prakalbų demokratų vis stengdavos pasinaudoti iš susirinkusios publikos, kad pradėti išbjaurioti socialistus. Bet gan greit persitikrino, kad pražudė pas žmones simpatiją, nes socialistai visus patraukė savo pusėn; žmonės pradėjo reikalauti nuo ponų demokratų išaiškinimo, kas suvogė miesto pinigus ir kas dalinosi jais. Ir bėdini demokratų turėjo prisipažinti kaltais esant.

DEMOKRATAI GRIEBIASI KITOKIO BUDO.

Matydami, kad socialistai per daug atskleidė žmonėms teisybę, kad nieko nepagelbsti jau ir spauda, kurioje išvien su republikonais stengėsi «kritikuoti» socialistus, nesigailėdami rašalo ir popieriaus, griebėsi kitokių priemonių. Socialistams negalima buvo į visas tas kritikas atsakyti savo organe «Social democratic Herald'e», o taipgi ir nevysi skaito socialistų laikraščius. Gavo leidimą atsakinėti per republikonų dienraštį «Journal». Drg. Victor L. Berger stojo prieš du gabiausias kritikus ir prieš kitus konservatyviškus laikraščius, kaip tai «Evening Post», «Free Press» ir «Sentinel». Kritikai, netekę argumentų kritikavimui, Socialist Party'jos atkreipė visą savo spēką prieš Victorą L. Bergerį. Smarkiausias atakus vienok užpuolamasis atrėmė vieną po kito. Ilgai

niui republikonai su demokratais neteko medegos savo kritikoms, pradėjo ypatiškai užsipuldinėti ant socialistų ir šmeišti. Matyt, kad ir apie tos priemonės pasekmingumą ponai kapitalizmo apginėjai suabejojo. Pradėta, kaip paprastai, supirkinėti balsus. Ir tas nenusisekė, nes socialistai sušnipinėję apskelbė viešai tokius darbininkų išsiliuosavimo priešų darbus. Ir tie priešai noroms-nenoroms sukompromituoti turėjo pasiduoti.

RINKIMU PASEKMES.

Laukiant balsavimo rezultato apskelbimo, kad ant «Sentinel» spaustuvės namo buvo pritaisyta stereoptiška šviesa, kurios reflektai turėjo apreikšti, katros partijos kandidatų laimėta, minia susirinkusi nekantriai laukė. Reflektai nukreipti į vakarų pusę turėjo reikšti socialistų laimėjimą. Ant namo taipgi buvo ištempta drobė, ant kurios buvo rodomi kandidatų paveikslai.

Visupirmu pasirodė republikonų kandidato Beffel'io paveikslas. Minioje joks balsas nepakilo; visi stovėjo tarsi apmirę ir nuiliudę.

Antrą paveikslą parodyta demokratų kandidato V. J. Shoenecker'o. Tas publikoje iššaukė nesmagų triukšmą.

Bet štai Stereoptiškos šviesos reflektas praspindo ir nukrypo link vakarų pusės. Minios entuzijastiškas džiaugsmas suskambo, rodosi, apimdamas visą miestą.

ŽMONIŲ DŽIAUGSMAS.

«Seidel, Seidel! our next mayor!» šauksmai pripildė orą, kuomet ant ištemptos drobės išsyk neaiškiai pasirodė paveikslas socialdemokratų kandidato drg. Emiliaus Seidelio. Šauksmus ir triukšmingus delnų plojimus nutildė suskambusi keturių benų muzika, kurioje pasigirdo «Marsalietės» melodija. Rodosi visų jausmai susiliejo į muzikos gaidą ir lėkė augštin. Entuzijazmas žmonių nesiduoda plunksna išreikšti. Rodosi, kad užstojo visame visudidžiausia pervarta. Visuose kampeliuose praspindo iliuminacijos, orą pradėjo kapoti švilpianči raketai, tarp šauksmų pynėsi šūvių trenksmai, o ant visko to skambėjo proletarijato pergalės himnas Marsalietė. Tas ilgai varžomas ir nuo seniai laukiamas žmonių džiaugsmas dabar veržėsi iš krūtinių visa banga. Neveltui proletarijato išsiliuosavimo priešai tą žmonių ūpą apšaukė «Socialistic Weather», nes ištikrųjų lyg kad nepaprastas oras papūtė ant miesto. Minios žmonių susiduriančios vienos su kitoms maršavo gatvėmis, rodosi laisvė, už kurią ilgai kovota, dabar pilnai visiems užstojo. Ne, tokio džiaugsmo gal amerikiečiai niekad da neturėjo. Negelbėjo nieko nė kapitalistų papirkimai pasiduo-dančių žmonių, kad tie iššauktų riaušes ir rėkautų už kapitalistus. Nes tie matydami, kad diduomenė socialistų pusėje irgi prisiliejo prie maršuojančių minių, sykiu šūkaudami už socialistus. Sakoma, mieste randasi apie 50 benų ir visi parodoj dalyvaudami žaidė Marsalietę.

Tokių tai išpūdį padarė ant publikos pirmutinis socialistų laimėjimas, taip sveikinta išrinktą miesto viršininku socialistą.

Pasveikinimus aplaikyta iš visų kampų: suviršum 300 telegramų su pasveikinimu prisiūsta drg. E. Seidelui; du telegramu aplaikyta iš Vokietijos.

Prie to reikia pridūrėti da balsų sąskaitą, kuri parodo, kad socialistų triušas Milwaukee'j pradeda išduoti vaisius.

ANT MAJORO.

Miesto kvartalas	Social-dem. kandidatas	Demokratų kandidatas	Republikonų kandidatas
	Emil Seidel	V. J. Shoenecker	J Beffel
	Balsų skaičius	Balsų skaičius	Balsų skaičius
1	369	744	525
2	760	680	291
3	256	938	66

4	515	1018	387
5	884	705	245
6	1084	967	394
7	367	505	468
8	853	580	480
9	1643	925	357
10	1811	771	478
11	2272	994	447
12	1218	660	229
13	1589	1221	556
14	1688	1543	276
15	1045	1069	961
16	529	964	928
17	1320	558	653
18	724	1527	943
19	1260	1018	480
20	2738	849	543
21	2005	745	420
22	1606	893	588
23	1086	639	547
	27.622	20.513	11.262

Socijal-Demokratų kandidatas ant majoro Emil Seidel viršija demokratų kandidatą V. J. Shoenecker per 7.107 balsų, o republikonų—J. Beffel per 16.360 balsų.

City Attorney viršija kitas partijas per 6.234 balsus.

City Treasurer „ „ „ „ 7.267 „

City Controller „ „ „ „ 7.329 „

THE NEW COUNCIL:

Socijalistai turi 21 narį.

Demokratai „ 10 „

Republikonai 4 „

BOARD OF SUPERVISORS:

Socijalistai turi—11

Demokratai „ 2

Republikonai 3

Priegtam esti nubalsuoti 2 civiliški teisdariai.

Špokas.

APIE PARYŽIAUS KOMUNA.

Pagal Viktorą Ernestą—J.B.S.

(Tąsa).

10. Paskirta atlyginimas Komunos nariams sumoje po 15 frankų dienai.

11. Įsakyta visuomeniškos apsaugos nariams, idant suareštavus ką-nors praneštų teisingystės atstovui, kuris sprendžia ar suimtas tur būt paleistas ar užlaikytas kalėjime. Uždrausta be paliepimo daryti kur-nors kratas.

13. Įvykdinimas Prisaikintųjų Teismo, kad užtikrinti kiekvienam piliečiui teises teisti ir būti teisiamu per lygius, tokius pat piliečius, kad suteikti kiekvienam teises rinkti teisėjus ir apginėjus.

14. Organizacija civiliško Paryžiaus Komunos tribunolo. Panaikinimas paprastos proceduros. Besibylojančios pusės pačios tur gintis, stokuojant advokato, apginime skundžiamojo tur teisę stoti tribunolo pasiuntiniai (apparitoriai).

15. Tribunolo pasiuntiniams, rejeantams, komisoriams, visokių teismų sekretoriams, kurie palinosuoti nuo sudėjimo kaucijos,—bet pildanti pareigas kaipo priiminėtojai pinigų, kuriuos kas mėnesis tur perduoti finansų ministerijai—paskirta atsakančias al-

gas.

16. Mokytojų algos pakelta iki 2.000 frankų metams; padėjams paskirta po 1.500 frankų.

18. Įsakyta nugriauti nuo Vendome plečiaus Kolumną. (Jau pirm to buvo užmanyta panaikinti visus paminklus primenančius ciesaorystės laikus). Paminklas Napoleono I stovyla Neuilly'ej likosi sunaikintas, stovyla nuversta į Sekvanos upę. Stovyla kunigaikščio Eugenijaus likosi nuimta nuo pedastalo ir į jos vietą pastatyta stovyla Voltaireo.

19. Įsakyta stoti prieš karės lauko teismą apskūstiems už vagystes, prisisavinimus ir suktybes viršininkams.

20. Balandžio 27 d. išleistas padavadijimas uždraudžiantis kam nors bausti ar pinigais štropuoti darbininkus; uždrausta darbdaviams neišmokėti darbininkui jo uždario, bet sulygta alga turi būt pilnai išmokama, pakol darbininkas dirbo.

21. Panaikinta tarpininkus darbo pasijieškojime.

22. Įvykdinta kontraktinių teisių įstatus.

23. Panaikinimas naktinio darbo kepyklose.

24. Įvykdinta kiekvienam miesto kvartale registrą jieškančiams darbo ir norintiems patirti apie darbo sąlygas darbininkų reikalaujančiose vietose.

25. Paskirta komisija, kuri paėmė sau už uždavinį socialistikų reformų iniciatyvą. Susidedanti daugumoje iš Internacionalo narių, ji turėjo tarties su darbinikiškoms organizacijoms, kad iš ten turėti pagelbą savo uždaviniams išpildyti.

Galima būtų da tęsti tą Komunos darbų surašą, bet, rodosi, pakaks to, kas pasakyta, kad matyti, jog Komuna buvo pasiėmus už visos eilės reformų draugijiniame surėdyme, ko mes šiandien taipgi reikalaujame.

Tokiu būdu Komuna pastatė visą eilę ekonominių ir draugijinių reikalavimų, parodydama, ką reikia daryti, kad pagelbėti tiems, kurie kenčia ir ką reikia daryti, kad gyveniman įeitų lygibė, be kurios jokia demokratinė visuomenė gyvuoti negali.

Komunos priešai ją kritikuoja labiausiai už keletą įsakymų, kuriais Komuna bandė gintis nuo reakcijos smugių, pavyzdžiui, įsakymas nugriauti Thierso namus, paliepimas išparduoti rakanus našlių ir našlaičių sušelpimui, pergabenti knygas ir dailos daiktus į viešą knygyną ir muzėjus, arba įsakymas nugriauti koplyčią, pastatytą atminčiai karaliaus Liudviko XVI to mirties.

Toliau tie, kurie įtarinėja Komuną lošusia provokatoriaus rolę, paprastai nurodo išleistąjį balandžio 5 dieną Komunos įsakymą, kuris buvo tik kaip atsakymu Varsaliaus kariūnėi, žudančiai beginklius, suimtuosius laisvės karžygius ir už sušaudymą balandžio 3 d. Fontenay aux-Roses'e Dauval'o. Pagalios tas dekretas nebuvo gyveniman įvestas, ir jeigu kai kurie reakcijos šalininkai buvo sušaudyti, tai tas įvyko laiku, kuomet Komuna jau negyvo, nežiūrint, kad viens iš jos narių Varlinas da stengėsi palaikyti ją.

Humanitariškumas, koku buvo persiėmę Komunos nariai jau matomas ir iš to, kad panaikino balandžio 6 dieną gilotiną, stovintį arti Voltaireo paminklo.

Prie to visko reikia pridūrėti, kad surealizuoti visus išnašius reikalavimus bei taisykles, Komunai neleido blogi norai administracijos viršininkų, kurie apleidę pirmiau užimamas savo vietas pagal Varsaliaus reakcionierių reikalavimą, kad tuomi ardyti tvarką, sugrižo jie atgal į savo vietas vien dėlto, idant paraližuoti Komunos veikimą. Ypač klerikališki elementai nesidrovėjo jokios priešai Komuną manifestacijos. Patsai M. Du Camp sako, kaip Marija-Juozapo vienuolyno «gailėstingos sesers», tarnaujančios Šv. Lukošiaus kalėjime, apleido savo vietas balandžio 16 dieną, palikdama esančias kalėjime moteris be jokios priežiūros. Mat 1 skyriaus policijos viršininkas Edmundas Levraultas įsakė vienuolėms su visu savo lobiu persikraustyti į Argenteuliją su ta išlyga, kad jos pirma suorganizuos svietišką priežiūrą, perduodamos

vietas svietiškomis moteriškėms, bet vienuolės, palikdamos kalines be priežiūros, pačios apleido Paryžių slapta.

Nežiūrint tų visų kliūčių, nežiūrint trenksmo patrankų iš priešų pusės, Komuna susidedanti beveik vien iš darbininkų, pataikė pertaisyti valdiškas vietas. Pavyzdžiui, darbininkas Theiš, paskirtas krasos ir telegrafo valdybon, sutaisė ten tvarką taip, kad ir Komunai puolus, valdžia visus Theišo įvykdytus pagerinimus paliko. Taipgi darbininkas Camelinatas pinigų dirbtuvėje padarė labai praktiškas reformas, kurios likosi po šiai dienai.

Bet da yra viens atžvilgis, iš kurio reik pažvelgti į Komuną, kad darodyti melagystę tiems, kurie ją išniekina, užmesdami jai visokias nesuomones, darvdami tą jau tai dėl tikslinio bjauriojimo, jau dėl savo nežinios apie Komunos tikrus visuomenės ir žmonijos labui darbus.

(Toliaus bus.)

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

69.) P. K-tui pasiūsta J. O. Širvydo užklausias: a) Kam pavesti pas jį esančius S-gos dokumentus ir b) pareikalavimas, idant S-ga užmokėtų į R.R.K-to išdą už literatūrą, kuri tapo paimta nuo R.R.K-to 1907 m.

70.) Drg. A. Žymontas praneša, kad konstitucijos medegą aplaikė nuo J. Baltrušaičio.

71.) Pareikalauta nuo 88 kp., kad ji priduoūt reikalingus darodymus, idant ji galėtų paremti savo įnešimą—užklausimą.

72.) Nauia kp. No. 143 susitvėrė Williamstown, Pa.

73.) Drg. P. Norkus prisiuntė rezignaciją iš P.K-to. Rezignacija skamba:—«Subėgusios privatiškos aplinkybės atima veik visą laiką, todėl iš L.S.S. Pildančiojo Komiteto išstoju. P. K. narys P. Norkus».

Į P. K-tą iš eilės įeina drg. P. Grinius iš Baltimorės; apie tai pranešta taipogi ir P. K-tui.

74.) Pranešus drg. V.K. Račkauckui, kad pas jį nesiranda rankraščiai «Moteris ir Soc.» ir «Etika ir Soc.», užklausta dar syki J. O. Širvydo, kam jis perdavė tuos dokumentus.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 15, IV, '10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No.22.

Kaslink drg. A. Baranauko įnešimo: kad dėlei socializmo mokslo pagilimo tarp lietuvių darbininkų, tai L.S.S.A.L.S.S.D. B. ir L.S.D.P. turėtų susidėti išvien sandarbininkystėje agitacijos platinime. (Dėlei šio įnešimo, kaip jis skamba žodis į žodi, tai žr. «Kovos» No. 9 š.m. «Prie P.K. Tar. No. 5» paragrafą 4.) tai,—

Kadangi tas dalykas nėra kompetencijoje P.K to, tad atidedame jį iki VI am susivažiavimui, jei susivažiavimas įvyks šimet; jei neįvyktų, tai perduoti V.K tui.

New York City,
East Pittsburg, Pa., 20, III, '10 LSS P.K tas { M.M. Račiute
Passaic, N. J., 13, IV, 1910. { B.K. Kondratavičius
{ P.Norkus

L.S.S. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

N. Y. City, 6, IV, '10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N23.

L.S.S. P.K-tui:—

Užklausias:—P.K-tas malonės man nurodyti ar Rev. Rem. K-to izde randasi nors kiek pinigų paskirtų dėl L.S.D.P. Jei randasi tai.—1) Kaip manote juos paduoti L.S.D.P-jai ir 2) Kaip man būtų galima gauti pinigų iš to izdo, dėl vedimo L.S.D.P-jos

darbo (t.y. kokio formališko atlikimo reikalaujant nuo manęs, kuomet aš norėčiau gaut pinigų paminėtam tikslui.)

C.K.L.S.D. Igaliotinis A. Baranuckas.

Kadangi P.K. tas nėra igaliotas tame reikale spręsti, nes šis goje renkasi tam tikras komitetas Rev. Rem. K. tas, todėl šis užklausi pasiūnčiame jam (R.R.K.)

N.Y. City, 16, III, '10.

East Pittsburg, Pa., 20, III, '10

Passaic, N.J., 25, III, '10.

L.S.S. P.K. as { M.M. Račiute
B.K. Kondratavičius
P. Norkus

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.
New York City, 13, IV, '10.

Link VI-to LSS. suvažiavimo.

LSS. 42 kuopa, Easton, Pa., savo mėnesiniame susirinkime, 9 balandžio š. m. apsvačius 45 kuopos įnešimą, randa reikalingu turėti suvažiavimą. Už buvo 8 balsai, prieš nė vieno. Su vieta ir laiku, sutinkame pagal įnešimą.

Sekr. P. J. Nėris.

LSS. 139 kuopa Middleboro, Mass., savo susirinkime laikytame 7 balandžio, apsvačius 45 kuopos įnešimą, randa reikalingu VI suvažiavimą.

Sekr. K. Ostrovski.

PASTABA: Pritarimai 45 kuopos įnešimui į organą tolesniai neprivalo būti siunčiami. Nuomonės ar reiklingas suvažiavimas, turi būti išreikštos plačiau, nurodant priežastis reikalingumo bei nereikalingumo.

Red.

Susivaziavimo Reikale.

L.S.S. 22 ra kuopa savo susirinkime, laikytame balandžio 10 d. nutaria:

Nėra taip «extra» svarbių reikalų, kad reikalaujant tokių svarbių aptarimų kaip suvažiavimai. Amerikoje prie spaudos laisvės galima klausimą (įneštas per 52 kuopą, žž. «K.» No. 13) gvildinti per laikraštį, o jeigu laikraštyje neužtenka vietos, tai tam tikslui galima padaryti atskirą priedą, nes po suvažiavimo gvildinti klausimai eina per referendumą ir ne vieną «K.» numerį pripildo prieštaravimai, nuomonių skirtumai ir net ypatiskumai. Sąjunga nėra ant tiek turtinga, kad ant užmanyto arba ant išgalvoto vieno ar dviejų, kaip geriau koki darbą atlikti, tuoj daryti suvažiavimą, ant ko reikalinga ne centai, bet doleriai, kurių labai ir labai stokuoja. Vieton pakelti šios blogąjį stovį, suvažiavimas ant tiek jį prispaus, kad nespės atsikelti lig kito suvažiavimo.

Ir taip, kad:

- 1) Nėra «extra» svarbių reikalų;
- 2) Suvažiavimas reikalauja daug pinigų;
- 3) Naujus įnešimus arba pataisymą senųjų galima gvildinti per raštą ir paskui leisti per referendumą;
- 4) Priedas prie «Kovos» gvildinimui tų klausimų, nereikalaus tiek pinigų, kiek suvažiavimas.

22 ra kuopa L.S.S.A. vienbalsiai atranda suvažiavimą negalimu ir nereikalingu.

Vardu 22 os kuopos Sekretorius K. Stasiulis.

Pranešimas VII-to Rajono 6-tos konferencijos delegatams.

Pagal pranešimą rajono organizatoriaus P. Kaušio 6-ta konferencija atsibus 1-ą ir 2-ą gegužės 1910 m. Prasidės

9-tą valandą ryte, svetainėje M. Tulubos 1131 Wyoming Ave. Exter Borough, Pa.

Delegatai važiuodami iš Wilkes-Barre arba katrie važiuos per Wilkes-Barre, tai tur imti šrytkarį West Pittston, Pa. ir turi išlipti ant Grand Ave. Exter Borough, Pa. Šičia lauks vietinės kuopos draugai; Edversviliečiai irgi taip tur važiuoti, o katrie važiuos per Pittstoną, tai turi pereiti per tiltą į vakarų puse ir taipgi imti West Pittston karą, kuris atveš į Grand Ave. Čia turi išsėsti, kurie atvažiuos iš vakaro, t. y. subatoj, tur prisilaikyti virš nurodytos vietos, kur vietinės kuopos draugai lauks.

Delegatai taipgi turi atvešti tikietus nuo teatro, kurie yra kuopos išduoti, kuopas teiks isduoti minėtus tikietus.

Pirmą vakarą bus prakalbos ir deklamacijos, o antrą teatras ir balius su šokiais.

Varde LSS. 18 kuopos, J. P. Ciapulis.

133 Grand Ave.

Pranešimas McKees Rockso draugams.

Per visą žiemą mažai ką veikėme, nesilankant visiems į susirinkimus, per tai negalima buvo nieko svarbesnio žmonijos išsiliuosavimo labai veikti, negi dėlei kuopelės sutvirtinimo, negalima buvo surengti nė vieną vakarą bei teatrą ar prakalbas. Žodžiu sakant per žiemą miegojome. Bet štai pavasaris užstojo, sukruškime ir mes draugai iš to savo susnudimo, pasekime kitų miestų draugus, kurie rengia įvairius vakarus ir atlikusiu pelnu sušelpia kuopų išdus ir aukauja visokiems sąjungos reikalams.

Taigi draugai ir mes neatsilikime žemiau kitų. Juk ir mes galime veikti kaip ir kiti, tik susnudome, todėl nubuski-me ir griebkimės už darbo.

Artinasi 1 gegužės darbininkiška šventė, kurią apvaikščioja viso pasaulio susipratę darbininkai, neužmirškime ir mes prisidėti prie tų susipratusiųjų milijonų.

McKees Rockse randasi socialistiškos kuopos lenkų ir rusų. Turime susižinoti su jais ir sykiu surengti apvaikščiojimą.

Draugai, priklausanti prie kitokių draugysčių, privalo tų draugysčių susirinkimuose kviesti jas prie prisidėjimo apvaikščiojimo darbininkų šventę.

Draugai, sukruškime, pasidaruokime, kad galetume pasirodyti, jog ir mes atjaučiami darbininkų luomos reikalus. Taipgi kiekvienas narys privalo atsilankyti į susirinkimą, kad galima būtų plačiau šį reikalą apkalbėti.

Sekr. J. Jonakaitis.

L.S.S. III Rajono Draugams.

Tikrai liūdna, pažvelgus į III čio rajono draugų ir draugių apsileidimą. Prieš du metu rajone buvo 17 kuopų, skaitančių apie 300 narių, o dabar liko vos 6 kuopos. Pirmutinė priežastis — tai bedarbė, bet svarbesne priežastim tokio nupuolimo — tai draugų apsileidimas ir stoka susipratusiųjų. Daug draugų priversti buvo atsisakyti gal dėl gyvenimo sąlygų, bet daugians dėlei mažo susipratimo ir dėlei susipratusiųjų nerangumo, dėl stokos pasišventusiųjų idėjos labai, arba gi iš priežasties nenorėjimo suprasti, ką reikiška socializmas, ir kodėl socialistu reik būti.

Vyoming

patrie va- Pittston, Pa. Šičia ip tur va- i per tiltą uris atveš karo, t. y. ir vietinės

atro, kurie ikietus. o antrą te- apulis.

it visiems į snio žmoni- sutvirtini- ei teatrą ar a. Bet štai to savo sus- gija įvairius s ir aukauja

itų. Juk ir lėl nubuski-

rią apvaikš- žmirškime ir

opos lenkų ir gti apvaikš-

yečių, privalo risidėjimo ap-

galetume pa- omos reikalus. irinkimą, kad

Jonakaitis.

gų ir draugų opų, skaitančių utinė priežastis nupuolimo—tai ug draugų pri- t daugiaus dėlei o, dėl stokos pa- norėjimo supras- būti.

Buvo pageidaujamas agitatorius, bet stokuojant rajono izde finansų, tas reikalas paliktas neatliktu. Vietiniai draugai, kurie gali kiek pasidarbuoti agitacijos labai, visgi negal padaryti tiek įtekmes, kaip iš kitur atsilankęs agitatorius, ir tos priežastis susidėjo prie III rajono apsilpnėjimo.

Pasidėkavojant teatrališkos kuopelės «Audra», III rajono nau- dai likosi sulošta du veikalėliu «Bomba» ir «Salamono Sapnas». Iš padaryto pelno III rajonas apsimokėjo savo skolas ir da 72 doleriu paaukavo išleidimui knygos «Moteris ir Socializmas», o rajono kasoje pasilikio da \$45.00.

Tai gi parsikviesti agitatorių A. Baranaucką į apimtą III-čio rajono apyrubį jau dabar yra galima. Nors rajono konferencija nutarė kreiptis su reikalavimu prie Centro sekretoriaus ir jau du kartu kreiptasi, bet jokios žinios negauta, ar apsilankys.

Atsisakius nuo rajono organizatoriaus vietos L. Verbliugevi- čiui, išrinkta jo vieton A. Didžjurgis, bet šis apleido Pittsburgą, nepranešdamas niekam iš rajono komiteto, nėgi 6 kuopai apie tai.

Iš to atžvilgio reikalinga rajonui konferencija reikalų sutvarkymui. Konferencija atsibus Gegužės 8 d. L.D.Kliubo svetainėje, Homestead, Pa.

Tai gi, draugai ir draugės, pasistengkime pagalvoti ir sutaisyti konferencijai įnešimus, kurie suteiktų mums būdus, kaip pasekmingiau varyti agitaciją tarpe mūsų brolių darbininkų, kad sutvirtinti kuopas ir pasekmingiau veikti.

Dagi meldžiu kuopų, kad išpildytų rajono X konferencijos nutarimą, kuris reikalauja, kad kuopų sekretoriai pridotų rajono sekretorini skaitlių pilnų kuopos narių, kiek yra vyrų, kiek moteriškos lyties, kiek randasi simpatizatorių socializmui ir t. t.

Draugai, neatidėliokite to reikalo išpildymą ant toliaus, nors jau ir taip labai užvilktu. Neužtenka mums vadintis socialistais, nieko socializmo labai neveikiant. Todėl veikkime visi, kas tik trokšta kovoti už savo būvį ir už darbininkų klesos išsiliuosavimą, nes juo didesnė minia susipras, juo greičiau nupuls nuo mūsų sprando kapitalistiškas jungas. Tat prie darbo, draugai pasirodykime suprantančiais savo uždavinius.

Visuose rajono reikaluose kreipkitės žemiau padėtu antrašu.

B. Kondratavičius.

Box 416, East Pittsburg, Pa.

II-ro Rajono Virszininku Reikaluose.

Dr. K. J. Valiui išstojus iš V. Komiteto II ro rajono, jo vietą užima sekantis po juo daugiaus balsų gavęs P. J. Stankus, 306 N. American St., Philadelphia, Pa.

II-ro rajono Organizatorius P. Grinius.

Sekretorius F. Laurynaitis.

Atsišaukimas C K. Įgaliotinio (užrubežij) į Draugus L.SD.P.

Draugai, bėga jau antri metai nuo paskutinio L. S. D. Partijos Susivažiavimo. Per tą laiką darbas Partijos vos tik buvo matomas: dėlto, kad tame laike legališki Partijos darbai mažinosi, o prie nelegališko darbo partija atsakančiai nebuvo prisirengus. Tas perijodas dėl Socjaldemokratų Partijos buvo skaudžiausias; kontrrevoliucija eidama pirmyn naikino Socjaldemokratų Partijos darbus; uždarė darbininkų profesjonales, apšvietos ir kitas legališkas organizacijas, o aktyviškus draugus, veikiančius organizacijoje, įmetė į kalėjimą arba ištrėmė į Siberiją, ir tik tai mažuma draugų suspėjo užsislėpti. Užsilikę Partijoj draugai stengėsi pritaikyt savo darbą prie gyvenimo sąlygų, ten kur ir galima varyti legališką darbą, o ten kur ne, tai pritaikyti organizaciją prie nelegališkų darbų. Tokie ir buvo nutarimai paskutinio Partijos Susivažiavimo, bet dauguma tų nutarimų yra teoretiški ir kaip-kurie

neišgvildenti sulyg to, kaip darbas toj šakoj auge.

Laikui bėgant darbas organizacijoj kaip ir pavienių draugų vis didinasi; tą matome iš to, kad kuopos, kurios buvo užsnūdusios ir net suskaldytos, šiandien jau atgyja ir pradeda krutėti; pavieni gi draugai vis tankiau ir garsiau šaukia užmigusius draugus prie darbo.

Mūsų darbas, draugai, bus tik tai tada produktyviškas, kada mes visi dirbsim pagal vieną plianą, o nutarimai Susivažiavimo nėra da tokiu plianu; jie yra kaip ir stulpai dėl pamato, ant kurių Partija parems savo darbus. Tuos nutarimus reikia išaiškinti ir surišt į vieną cielybę ir pritaikyt prie darbo sulyg Partijos spėkų. Tą darbą turi atlikti Partijos Konferencija. Ir C. K. nutarė sušaukti Partijos konferenciją apie rugsėjo mėnesį. C. K. savo laike praneš apie vietą, kur konferencija atsibus. Programos konferencijos: išaiškint nutarimus Susvažiavimo, ir pasirėmus ant tų nutarimų, išdirbti plianą Partijos darbu ir atnaujinti Centralinę Partijos įstaigą (C.K.). Viens iš svarbesnių klausimų, tai atnaujinti legališką laikraštį, kaipo Centrališką Partijos organą; už rubežių Lietuvos jau tą darbą privedėm taip toli, kol tarp draugų negalėjo iššaukt ginčių, bet privedant tolyn, jau reikia patarimo augštesnės Partijos įstaigos. C.K. meldžia organizacijų ir draugų—pavienių prisiųsti atskaitas, sumanymus ir žinias, kas nori dalyvauti Konferencijos darbuos pagal Partijos įstatymus. Atskaitos turi būti nuo laiko paskutinio Partijos Susivažiavimo ir prisiųsti galima per «Rankpelniuo» ir «Kovos» antrašus su pažymėjimu laiške dėl «A.B.»

Antanas Baranauckas.

Mėnesinio priedo dėlei.

Sąjunga neša tą sunkią našta, kurią sąjungiečiai užkrovė jai. Taip užkrovė! Per sąjungiečius, sąjunga nuklimpo skolėsna, per sąjungiečius, sąjangą vos nenumarino organo «Kovos», per sąjungiečius, sąjungos organas «Kova» pilnas palemikų, kurios menką vertę turi, o daugiausia nemaž, tik suezina narius. Graudųs, opųš šauksmai, balsiaji praeities releidžia užimti naujai propozicijai, «Mėnesinio priedo išleidimui», įbauginti praeičia, šiaušemės nuo ateities. Rodos pavojus gąsdinąs,—praslinko, tik dabar reikia imties naujo darbo.—Mėnesinio priedo išleidimo».

Argi ištikro sąjunga pinigiskai blogai stovi, ar ji jau nugrimzdo į bedugnę? Paviršutiniškai žiurint ištikro sąjunga b'ogai stovi, izde tik \$250 teturi. Blogas dalykas!

Bet pažvelgkime arčiau ar sąjunga tik tiek turto teturi, kas dabar izde esti? Neapsiriksiu, jei pasakysiu, kad sąjunga dabar grynų pinigų turi keturisyk tiek, kas randasi izde. Gal paklauskite, kur jie?

Štai kur:—Sąjunga plėtojas, (tai faktas) tveriasi kuopos, tos vos užsimezgsios kuopos, kuoveikiausia siunčia į «Kovos» spaustuvę reikalavimą prisuontimo literaturos, esant spaustuvėj kuygų, administratorius kuoveikiausia išpildo kuopų reikalavimus. Spaustuvė išsiunčia knygas vienai, kitai, trečiai kuopai, o jau vidui spaustuvės nekas liekas. Laukia užmokesčio nuo kuopų; štai viena kuopa prisiunčia: «malonėkite palaukti, nes pinigų neturime; kuopa silpnai gyvuoja—jauna», kita vėl tą patį, užmokestį prisiunčia ta'p, jog toki mokesčiai esti mokami net per kelis metus. (Štai faktas: dabartinis administratorius drg. J. Grinius prisiuntė laišką vienam draugui N N(?) Milwaukee, kuris neva esąs neužsimokėjęs už li-

teratūrą jau 3 metai, apie \$15 00. Bet pasirodo, kad šis drg. yra užmokėjęs visai Chicagai žinomam knygiui ir skolintojui Stasiuliui, kuris esas pasibrukęs tuos pinigus, žinoma ir kitų).

Tas dar nieko nereikštų, jei vos—trys kuopos būtų skolingos už literatūrą, bet kad mes jų turime jau į 142.

Kas dabar veikti? Daleiskime 42 kuopos yra atsilyginusios ir nėra skolingos, bet kur 100! Jeigu kiekviena kuopa parsitraukė literatūros už \$10.00 (bet visuomt daugiaus) tai 100 kuopų kaltų po \$10.00 būtų \$10 x 100 — \$1000. Stai draugai kur pinigai: jie esti išdalinti po kuopas, kurios ant tiek nerangios, kad nesistengia atsilyginti per tokį ilgą laiką.

Kiek mums «Mėnesinio priedo» išleidimas kaštuos? Redaktorius J. B. Smelstorius pabriežė apie \$30.00. (Ne kiekviens, tik pirmutinis, superkant reikalingus daiktus Red.)

Aš nežinau kokio formato jis turėtų būti ir kiek puslapių, bet tikiuosi galima būtų atspausdinti už \$25.00 vartojant sekančią medegą: 8 x 11 didumo formato «Coupon Bond»—popiera ir apie 30 puslapių ir pakol kas mus pakakintų.

Jei kuopos visos atsilygintų, tai mums su tuo naujų kuopų kapitalu užtektų išleisti «Mėnesinį priedą» per du metus, nes vieni metai tereikalauja tik \$300, be to, dar mums liktų \$400 po dvejų metų leidimo.

Tikiuosi papešo liežuvį, pluksna išdžiovino juodyla administruojant drg. J. F. Bagočiui, kad kuopos atsilygintų, bet tik buvo bergždžias darbas; tas pats ir dabar. Nešaukite dėlto draugai—sąjungiečiai, kad sąjunga pavojų, dėlto, kad jų sąj. pavojų priskubinat.

Suskubkite skolingosios kuopos atsilyginti, ir greičiau gausite «Mėnesinį priedą», tada ir Centro Komitetui nereikės galvos sukti. Jei sąjungiečiai nuolat atsilygintų už literatūrą, tai galiu drąsiai sakyti, kad butume turėję «Revoliucijos Dainas», «Moteris ir Socijalizmas» ir tt.

Bereikalinga kvesti gydytoją, jei visi sveiki, bereikalinga jieškoti šaltinių kur po pašiures, jei jis po akimis esti.

Taigi išleidimas «Mėnesinio priedo», netik būtų svarbus sąjungiečiams, bet tuoliai ir pašalininiams, kurie nenumestų, šalin, kaip padaro su laikraščiu.

Draugai darban su kapitalu, o patįs stebėsitės vaisiais, tik žinoma savais. Lauksiu pasekmių.

Jūsų Špokas.

LAIŠKAI | REDAKCIJA.

GERBIAMOJI REDAKCIJA!

Mēs LSS. 52 kuopa, laikytam susirinkime balandžio 10 d., nutarėm patėmyt «Kovos» redaktoriui, kad ateityje prisilaikytų organizatyviškos tvarkos, ir vengtų panašių klaidų, kaipo, paduotas įnešimas delei referendumo ir paskirtam diskusijoms laikui pasibaigus, kad netalpintų apkalbančius arba kritikuojančius tą įnešimą organe. Pavyzdin «Kovos» N 14 straipsnis «Nereikalingas referendumas».

Vardan LSS. 52 kuopos pirmininkas ir raštininkas.

A. Šalčius ir P. J. Biliauskas.

II.

GERBIAMOJI REDAKCIJA:

Meldžiame atitaisyti tas klaidingas paskelbas, kurias paleido apie 116 kuopą drg. F. Gražys, savo klausimais, kurie duoda blogiausį supratimą visuomenei apie 116 kuopą. Tiesa, kad tas draugas ir kuopoje puašius klausimus statė, jam gana plačiai buvo išaiškinta klausiami dalykai. Draugas F. G. kalbėdamas, kad visa kuopa nežino, kaip susirinkimai reikia vesti ir daug kitų nesuomonių pripasakoja. Tą užginčijame, nes viskas tas grynas melas, arba drg. F. Gražio nesupratimas, nors laikas jau būtų ir draugui F. G. suprasti bent tuos dalykus apie ką kalba.

Pagalios balandžio 30 dieną turėsime prakalbas; kalbėtojas kalbes per du vakarus, tai ir drg. F. G. daugiau ką paaiškįs.

Vardu 116 kuopos, org. V. Naujokas.

HELTAI JENO.

SESUTES.

Buvo jų trys. Dvi padorios, trečia gi—ne. Padorios vadinosi Emma ir Ona—nepadori vadinosi Irena. Gyveno Budapešte. Irena nebuvo net aktorka Buvo ji statistikė ir kai po tokia gyveno neperdaug padoriai. Turėjo ji turtingąjį bičiulį, kuris ją užlaikė; įtaisė jai puikų gyvenimą ir pucšė ją brangiais rubais ir papuošalais.

Emma gi ir Ona gyveno pas Ireną. Gaudavo nuo jos rubus ir papučsalus, skrybėlaites ir pinigus, nes Irena buvo gera sesere ir labai brangino seserų dorą. Emma ir Ona didžiavosi tuo, kad taip padorios ir kad niekuom nereik joms atsismokėti už butą, rubus, šilkines pančekaites ir kurpaites. Emma dagi savinosi sau titulą «puikios panelės». Išsilavino ji mokytojauti ir patentą turėjo jau savo kišeniuje. Tik laukė da nominacijos. Bet nominacija kaž—kodėl negreit įvyko nors Irenos baronas bandė kreiptis su tuo reikalu prie įtekmingų asmenų, prie burmistro, o net ir prie kelių rodininkų.

Tuo tarpu Onos vienintėliu noru buvo: ištekėti už gero ir vertingo vyro kaip visos padorios mergaitės, turėti gražų namelį susidedantį iš trijų gražių kambarių, kur pati galėtų virti ir šeimininkauti už viską bardama tarnaitę. O, tas buvo didžiausiu jos troškimu, tai buvo mylimiausia jos svajonė, kurioje gyveno, laukdama nekantriai jaunikio.

Laukė. Laukė jos visos trys. Emma nominacijos, Ona jaunikiu, Irena gi išsipildymo jaunesniųjų seserų troškimo.

Vieną gražią dieną Emma sugrįžo namon labai linksma.

—Miela sesele,—sako ji Irenai—tikiuosi, jog dabar nominuos mane į mokytojas. Žmogus, nuo kurio nominacijos ti kiuosi, liepie man šiandien po pietų atsilaukyti pas jį.

—Na, bent syki, bent syki—atsakė Irena, lyg slogą nuo savęs numetus.

—Tavo laimė atsirado ant tavo kelio—pridurė Ona atsėsdama.—Bet mano?... Ar ilgai da prisieis man laukti?

Ir po to visos trys nuliudo.

—Matau—sako Irena,—kad tą dalyką turiu paimti į savo rankas. Tu pati nepataikysi išsirinkti sau gerą vyrą, esi

negudri. Tu

—O jeig

ko karštai O

Irena su

—Neišn

Neturtėlės n

cio. Šiand

bijosi prie t

uz bažnyt

tančių pas

Ona iš

ja tiktai:

—Dvic

—Esi t

pripažita E

—Taj

te, esu gera

nau per sav

juos atiduo

Pirm

nuo jo mal

Buvo l

—Kas

—Nie

toja... bet

—No

—Ne,

—O,

tylėjo.

—Ir k

—Ir k

Emma.—J

žmogui. J

—Bet

prask mar

pasielgiai s

—Su

kad jeigu n

Verčiau nu

—Lab

—Ties

—Pas

tuomet, kad

ningai, j

ir verkdam

ir priėjau p

ros vietos.

—Taj

—Sup

—Taj

—Kol

—Tuo

jam, kad k

lauti negali

jog privalo

negudri. Turiu pati pasirupinti tavo susituokimu.

—O jeigu tik norėtų... Tau viskas tur nusisekti—sušuko karštai Ona.

Irena susijudinus žiūrėdama į Oną sako:

—Neišmanėlėms buvom, kad ikišiol apie tat nepamąstėm. Neturtėlės mergelės kaip tu, veltui laukia pasakinio karalaičio. Šiandien viską pasaulyje sprendžia pinigai. Jaunikai bijosi prie tavęs ir prisiartinti, nes mano, kad neturtingesnė už bažnytinę pelę. Bet jie klysta. Paskiriu tau 20 tukstančių pasogos.

Ona iš džiaugsmo neranda padėkavonės žodžių ir karto: ja tiktai:

—Dvidešimts tukstančių,—dvidešimts tukstančių...

—Esi geriausia sesuo, kokias tik kas pasaulyje pažinojo, pripažįta Emma.

—Taip!—sušunka Irena.—Nežiurint į tat, ką pasakojate, esu gera mergina. Tuos dvidešimts tukstančių sutaupinau per savo gyvenimą ir jie yra visu mano turtu, bet noriai juos atiduodu.

Pirm negu prasidėjo vaidinimas teatre, Emma sugrįžo nuo jo malonybės, kuris žadėjęs pasirupinti jos nominacija.

Buvo labai susikrimtus.

—Kas tau?—užklausė sąjausminga Irena.—Kas atsitiko.

—Niekis... Visas butų buvę gerai, bučiau likusi mokytoja... bet tas ponas pasakė, jog negal to padaryti už dyką.

—Nori pinigų?

—Ne, ne pinigų, bet rodosi, kad jam patikau ir jis...

—O, šitaip!...—sušuko Irena juokdamasi, bet Emma tylėjo.

—Ir kągi jam atsakiai—pradėjo vėl Irena.

—Ir kągi jam atsakyti galėjau!—sušuko klausimo paliesta Emma.—Juk manau, kad nemanai, jog aš kalbėčiau tokiam žmogui. Tu juk mane pažįsti, ir...

—Bet gi meldžiamoji—teisinasi persigandus Irena.—Suprask mane. Žinau, jog esi padori panelė... bet... kaipgi pasielgiai su juo?

—Su pasipiktinimu atsitraukiau ir išėjau. Pasakiau jam, kad jeigu nenori mane nominuoti mokytoja, tai aš nesisilau. Verčiau numirti, negu iškrypti iš doros kelio.

—Labai pagirtina!—patikrino Ona.

—Tiesa!—pridurė Irena.—Bet ką jis sakė?

—Pasakė, kad tas yra jam juokinga komedija svarstytis tuomet, kada nuosprendis sveria ateitį. Sako pagelbės man noringai, jeigu da ryt pas jį ateičiau. Atsakiau, kad neisiu ir verkdama nuėjau sau. Eidama namon pradėjau mąstyti ir priėjau prie persitikrinimo, kad gaila yra išsižadėti taip gerą vietos.

—Taip, taip, gaila—pritarė Ona.

—Suprantamas dalykas—patvirtino Irena.

—Taigi ir man atėjo galvon mintis, kad gal tuo keliu...

—Kokių keliu?—klausia Irena.

—Tuo, kad jeigu kas nueitų pas tą žmogų, išaiškintų jam, kad ko panašaus nuo manęs, padorios mergaitės, reikalauti negalima.. Jeigu taip kas—nors pataikytų jį pertirinti, jog privalo pasielgti karžygiškai ir inteligentiškai, kad jam ne

pridera taip prievartauti.

—Taip, ištikrųjų geras plenas. Bet kasgi nueis?—klausia Ona.

—Irena. Irena moka gerai kalbėti, turi tam—tikrą gabumą, kad pertikrinti užsispyrelį—aiškina Emma.

Irena nublanko.

—Taigi man reik pasišvesti?

—Ir kasgi tame blogo—drąsiai pradeda išdėstyti Emma. Pagalios nėra tai taip jau didelis pasišventimas. Juk dėl sesers tą padaryti galėtum... Galiu statyti savo galvą, kad tau nė maldaut nereikėtų, o jis tuoj reikalavimą išpildytų.

Irena pradėjo žiūrėti į Oną, rodosi klausdama, ar ta neužvaduotų ją tame. Juk toks ponas butų tinkamas... Bet Ona atsako:

—Irenyte, tu tokia gera. Tu užtikrinai man buvį apdovanodama kraičiu, tikiuosi ir būdinai Emmai pagelbėsi.

—Ve, bet... jeigu tas ponas ir man už dyką nieko suteikti nenorės?—tarė su koptumu Irena.

Emma ir Ona sužiuro viena į kitą ir nusišypsojo, po to vienbalsiai tarė:

—Eik, eik Irena, tau galima...

*

*

Emmos nominacija, rodosi, pranašavo laimę ir Onai. Mokytojas, Emmos draugas, lankėsi pas seseris ir įsimylėjo į Emmą. Ona gi taip jau patiko jaunikaičiui, ypač jo meilė dėl Onos smarkiai pradėjo augti, kuomet patyręs, kad toji tur dvidešimčio tukstančių vertės kraitį.

Emma jį dagi kurstė.

—Tamsta prašyk pas Ireną rankos mano jaunesnės sesers.

—Ir kamgi tas, kodėl Irenos reik prašyti?

—Mat ji iš mūsų vyriausia. Ji Onai paskyrė dvidešimts tukstančių.

Ta žinia biskį suerzino mokytoją.

—Tai nesmagu... Tamista suprask mane... Guodoju tamistos seserį, panelę Ireną, bet... bet... mat aš laikau sau už...

Emma pervedė akimis profesorių Muelą nuo kojų lyg višugalviui.

—Juokinga šneka. Ona yra padori mergaitė ir tamsta esi geru žmogui: busit laimingais. Kiti dalykai neprivalo but maišomi ir nepridera vilkinti nė dienos, kad stumti nuo savęs laimę.

Profesorius kaž—ką sumurmėjo, bet po to pripažino, kad pinigai tai pamatas laimės. Apsitaisė kuopukiausiai ir nuėjo prašyt pas Ireną Onos rankos.

Irena iš susijudinio kątik neįsiverkė ir su motiniška meile laimino sužadotinius.

Sužadotiniai buvo laimingi. Ponas profesorius kasdien lankė savo sužadotinę, gyvenančią pas Ireną, kur valgydavo puikius pavakarų ir rūkė geriausius pono barono cigarus. Bet buvo labai, kaip pats nuolatai sakė, atjaučiančiu.

—Nekenčiu tokių dalykų—tankiai pasakodavo jis Onai, ir jeigu žinočiau, iš kur tie pinigai pacina, visą tavo kraitį bučiau atmetęs šalin.

—Paikystė!—sušuko įsižeidusi Ona.—Kasgi matė tokią neišmintį: numest tiek pinigų!

—Taip, taip. Žinai, tavo sesuo yra gera moteriškė, bet dora... tai brangiausias pasaulyje turtas.

—Suprantamas dalykas — pritivirtina Ona rimtai su pasididžiavimu.

—Kaip susirišiva, tai tuomet...

—Kas tuomet bus?

—Nepalaikyk man to už piktą, mylimoji Onyte, bet tuomet jokių santykių su Irena neturėsiva, nes ji...

—Kaip sau nori—atsako sutinkanti Ona ir spindančiomis džiaugsmo spinduliais akimis žiūrėjo į jaunikį.

*

*

*

Buvo, kaip pasakyta, trys seseris. Dvi iš jų buvo padorios, trečia gi— ne.

DARBININKO KRONIKA.

Philadelphia's gatvekarių aptarnautojų streikas, rodosi, linksta prie užsibaigimo. Streikierių komitetas priima gatvekarių kompanijos pasiūlytas išlygas ir streikieriai savo balsavimu turbut taipgi priėmė. (Balsavimas laikomas papalpyty.) Neskelbiama taipgi priimtų išlygų; žinoma tik, kad kompanija priima streikuojančius darbininkus atgal ir gvarantuoja mokestį po \$2.00 dienai.

Dalykas pavarymo nuo darbo darbininkų, kas iššaukė streiką, busias atiduotas teismo nusprendimui.

Washington'e atsibuvant moterų-sufragisčių suvažiavimui, kad buvo užkviestas ir prezidentas W. H. Taftas, kuris išėjo ant pagrindų su prakalba, susirinkusios moters po keleto Tafto žodžių vietoj aplauzų pradėjo švilpti. Mat prezidentas Taftas pasakė, kad tik dėl tų sąlygų simpatizuojas moterų lygių pilietišku teisių reikalavimams. Mat girdi, jis atbojās, kad davus moterim pileitškas teises, moterų balsai pateks po kontrole «mažiau geistinos klesos.» Pasigirdo švilpimas, kad prezidentas Taftas net turėjo pratraukti savo kalbą.

Nusiraminius protestuojančioms, prezidentas Taftas smarkiai atkirto joms, o paskui pradėjo aiškinti, kad ir jis budamas jaunu, buvo karštu šalininku «lygių teisių», bet dabar įgavęs politišką persitikrinimą, sulyg kurio matās visai kitaip ir esās priešingu moterų balsavimui.

Saprantama, kad plačiau nepaaškinsio priežasties to savo priešingumo, nes mat reikėtų prisipažinti, jog balsuojant moterim, negalės viešpatauti kapitalistų trustų agentai.

Jungtinių Valstybių kongresas kreipėsi su prašymu prie prezidento Tafto, kad priduoūt reikalingas informacijas kaslink Cukrinio Trusto įvairių suktybių. Tačiau prie rezoliucijos tame dalyke pridurta žodžius: «jeigu prezidento nuomone išpildymas to prašymo nėra priešingu šalies reikalams».

Cukraus trustas ramiai sau gal miegot, nes prezidentas Taftas seniai pasakė, kad nė nemano kenkti trustams.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

ROCHESTER, N. Y. Balandžio 3 dieną šiame mieste buvo apsilankęs E. V. Debs'as. Miesto susipratę darbininkai puikiai priėmė Socialistų partijos vadovą. Pasitiko jį daugybė žmonių, o pulkas jaunų mergaičių pasveikino jį, padovanojant bukietus gyvų gėlių, už ką jis susijudinęs dėkavojo, pagirdamas moteris scijalistes už mergaičių garžų auklėjimą.

Kalbėjo gana plačiai apie socializmą. Žmonių buvo prisirinkus pilna teatrinė svetainė. Publika, matyti labai buvo užganėdinta iš prakalbos, nuolatos plodama delnais.

Balandžio 4 prasidėjo alaus dirbtuvės darbininkų streikas; reikalaujama pagerinimo darbo sąlygų: 8 valandų darbo dienos ir pakelimo savaitinės algos dviem doleriais. Bravoro savininkai tuojaus iš New Yorko partraukė du šimtu streiklaužių, kurie užėmė darbininkų vietas. Tokiose sąlygose, rodosi, darbininkams nedaug tėra vilties streiką išlaimėti. Streikieriai kol-kas neužsipuola ant streiklaužių, apginamų policijos palkėmis ir ginklais, tik vieną «skėbą» biskį apkulė ir išleido lauk iš bačkų alų.

Lietuvių gyvenime krutejimas bene aiškiausiai pastebiamas LSS. kuopelėj, kurios teatrališkas Ratelis vėl rengiasi pastatyti ant scenos kokį veikalėli. Mokimasi «Pirmi Žingsniai» dramą ir kuopa rengia prakalbas.

J. Dudulis.

ANITA, PA. Šioj apielinkėj anglių kasyklės, vienos dirba, kitos streikuoja. Rodos tarybos tarp mainierių ir anglinių baronų prasidėjo nuo 13 dienos kovo. Ir traukia iki šiam laikui be jokios pasekmės. Negana to, kad darbdaviai ir jų šalininkai kalbina mainierius, kad eitų į darbą, aiškindami jiems, kad kompanija išpildys ju reikalavimus, kaip gaus žinią, kad visi jau dirba. Nes dabar, girdi, kompanija laiko neturi parašyt kontraktą: parašys už mėnesio arba dviejų.

Bet štai mainierių delegatai parvažiavę iš konvencijos, šūsaukė vietinius mitingus ir apskelbė mainieriams, kad eitų į darbą. Tą patį aiškindami, ką darbdaviai aiškino. Bet nors čia mainieriai nesilaiko dručiai organizacijos U.M.W. of A. kadangi tik terčdalis priklauso ir moka mėnesinę.

Bet štai pasigirdo iš minios protestai ir šauksmai: šalin su veidmainingais tyronais! Broliai nesiduokime jot ant mūsų sprando skriaudikams, neikime į darbą iki kontrakto neparašys. Ir su trenksmu išėjo iš salės.

Dabar klausimas, katroj pusėj teisybė ir katram atvėjuj jos jieskoti? Ir ką mano mainierių vadovai toliaus veikt? Ir ar ilgai gyvuos akių muilnimai?

V. Jagarskas.

BROOKLYN, N. Y. Kaip jau buvo mimėta «Kovos»

N.13, kad Brooklyne metais i dieną gegužės mėn. atstovų konferencijos balandžio 30 dienai nedėlioj ir demost...

Svento Jurgio...

beną, kitus du draugytės. Tų menų su viršum; sančius draugystę lyvanti darbinink...

nenori skaityti «...»

ti pirmutinę par...

reikšmei. Kitos...

Taipgi parengta...

kų reikalavimų...

Po demons...

paradoje bus įle...

rams 10c., moter...

Liutkauskas. E...

muzika grieš «...»

apvaikščiojimo...

Brooklyno lietu...

Brooklyno liet...

linki karčiamoj...

pradedā supras...

Besitartinan...

nutarė prasitrai...

žmonėms kuopie...

nių. Taipgi ri...

lizmas». Prie...

giamosi sulošti...

ta jau komisija,

Taipgi nuta...

kuri griebėsi šm...

Tam tikslui pe...

N.13, kad Brooklyn'o draugystės rengiasi apvaikščioti šiais metais 1 dieną gegužės, tai balandžio 11 dieną buvo draugysčių atstovų konferencija, kuri nutarė surengti demonstraciją balandžio 30 dieną vakare, kadangi mat 1 gegužės pripuola nedėlioj ir demonstracijos šventadieniais nedaleistos.

Švento Jurgio draugystė nusišamdė pati sau muzikantų beną, kitus du benus nšamdo visos kitos dalyvaujančios draugystės. Tų draugysčių narių skaičius pasiekia 2500 asmenų su viršum; nutarta priimti demonstracijon ir nepriklausančius draugystėms žmones. Apie 3 draugystės atsisakė dalyvauti darbininkų parodoje, turbūt viršininkai tų draugysčių nenori skaitytis darbininkais. Rūbsiuvių Unijai leista užimti pirmutinę parodoje vietą, nes jos vėluva atsako dienos reikšmei. Kitos draugystės išeis tik su Amerikos vėluvomis. Taipgi parengta įvairūs transferantai su įvairiais darbininkiškių reikalavimų parašais.

Po demonstracijos bus prakalbos, į kurias dalyvavusieji parodoje bus įleidžiami veltui, nedalyvavusiems įžanga, vyrams 10c., moterims veltui. Kalbės: J. Šukys, J. Perkunas, Liutkauskas. Referatą skaitys J. Balčius. Pertraukose muzika grietė «Marsalietę». Toks tai maž-daug programos apvaikščiojimo darbininkiškos šventės 1 gegužės busiųjų Brooklyn'o lietuvių. Negalima pasakyti, kad tą atjaučia visi Brooklyn'o lietuvių, ne, yra nemažai tokių, ką geriau linki karčiamoje laiką praleisti, bet visgi nemažas skaičius pradeda suprasti darbininkiškos luomos reikalus.

Besiartinant 1 gegužės LSS. 19 kuopa savo susirinkime nutarė prastraukti 200 «Kovos» egzempliorių ir pardavinėti žmonėms kuopigiauusiai, kad tik proplatinti tarpe darbo žmonių. Taipgi rinkti prenumeratą veikalui «Moteris ir Socializmas». Prie kuopos prisirašė keli darbštūs draugai ir rengiamosi sulošti kokį dramatišką veikalą. Tam tikslui išrinkta jau komisija, kuri tą darbą atliks.

Taipgi nutarta duoti atsakymą «Vienybei Lietuvninkų», kuri griebėsi šmeišti socialistus, kad iš to padaryti sau biznį. Tam tikslui paskirta komisija iš trijų narių, kuriai daleista sutaisyti pilną atsakymą.

Balandžio 14 dieną «Apšvietos Draugija» buvo surengus paskaitą. Referatą skaitė J. M. Balčius temoje «Teisieji ir neteisieji mokesčiai» Prelegentas savo rupestingai apdirbtu referatu užganėdino publiką, kurios buvo susirinkus virš 100 ypatų.

Da reikia paminėti apie Brooklyn'o Moksleivių Paskolės Ratelio 7-tą kuopą, kuri gana sparčiai išsivysto, ir rudenį rengiasi kokį scenišką veikalą pastatyti ant scenos. Sykiu prisieina paminėti ir «V. L.» redaktoriaus erupeingumą. Kad «V. L.» N.14 koks tai Juozapaitis klausia, ką padarė visuomenės labai mūsų fondai, «V. L.» redaktorius atsako, kad Šerno Muzikališko Fondo kasoj randasi \$200, bet apie Raštininkų Fondo ir Moksleivių Paskolės Ratelio stovį, girdi, nieko nežinąs. Ypač apie šį paskutinį «V. L.» redaktorių, negal pasakyti nieko nežinąs, nes M.P.R. atskaitos telpa «Kovoj» kas bertainis metų, prie to «V. L.» redaktorių labai gerai žino kad M.P.R. 7 kuopa gruodžio mėnesyje p. m. iš parengto spektakliaus gavo pelno 26 dol., kad jeigu jau

apie kitas M.P.R. kuopas nežino, tai apie 7-tą negal sakyti nieko nežinąs. Bet tokiu atsakymu parodo, kad sėja neušitėkėjimus.

Rūbsiuviai darbininkai Brooklyne dabar švenčia bedarbę; beveik didesnė pusė nedirba jau 6-ta savaitė ir nesimato, kad greit pradės dirbti, todėl to amato darbininkams iš kitur į čia važiuoti neverta.

P. V.

ATHOL, MASS. 19 kovo šių metų susreikavo 18 vyrų dirbančių briežiukus (visi buvo lietuviai) Diamont Matches Co., dėlei sumažinimo mokesties 1½ nuo keiso, iš kurių per dieną pasidaro 17c. ir daugiau. Kompanija į antą dieną visus sugražino prie darbo ir pridėjo po vieną centą ant keiso, tik gaila, kad taip greit skubinosi grįšti prie darbo, beabejonės būtų laimėję ir tą pusę centą. Schuos Lu Co. taipgi nerimauja darbininkai dėlei mažumo mokesties, galima tikėtis streiko.

23 kovo 114 kuopa LSS. parengė prakalbas. Už kalbėtoji pakviesta drg. A. Baranauskas. Pirmiausia kalbėjo apie dabartinį darbininkų judėjimą Lietuvoje, plačiai ir nuosekliai išaiškino žiaurumą Rusijos valdžios; trumpai perbėgo lietuvių darbininkų gyvenimą Amerikoje, taipgi priminė, kaip greit auga ir plėtojasi kapitalizmas šioje šalyje. Toliau kalbėjo apie moterų lygias tiesas, ant galo ragino prie apšvietos mokslo ir nurodė kokią naudą jis žmonijai suteikia.

Taipgi buvo paduota keletas klausimų: a) kokią galę turi Rusijos gerus kontroliuoti duma, kadangi jos atstovai renkami per žmones, b) kokiais keliais išsivystė religija, visus klausimus išaiškino nuodugnai, privesdamas daug faktų. Visa jo kalba turėjo nemažai logikos, tik gaila, kad savo silpnu balsu neįstengė publikos sužadinti ir patraukti ant savęs atydos. Galima tikėtis, jog drg. A. B. pasėjo sėklą gerų vaisių, už ką varde visuomenės ištariu ačiū, drg. A. B.

Publikos buvo prisirinkę apie 150, užsilikę neblogiauusiai, aukų surinkta \$3,73, kurios pakirtos uždengimui lėšų.

Darbai eina pusėtinai, bet iš kitur atvykusiam nelengva darbas gauti.

J. D. Tqunis.

MAHANOCY CITY, PA. LSS. 46 kuopa savo mėnesiniam susirinkime tarp kitko, apkalbėdami reikalus šelpti kalinius, pudomus Rusijos kalėjimuose, suaukavome po kiek kas išgalėjome, padarydami \$2.00.

Kuopa taipgi nutarė išsirašyti savo knygynėliui iš Lietuvos du laikraščiai: «Lietuvos Žinias» ir «Ukininką». Kuopa savo knygynėlyje turi jau pakaktinai naudingų knygų ir mėgstančiam skaitymą yra iš ko pasirinkti. Pašalinėms ypatoms knygynėlis taipgi atidaras ir kviečiami visi, kas tik daugiau myli apšvietą, negu tamsybės raugalą atsilankyti. Knygynėlis ir skaitykla randasi prie N. Main St. po N.60, kur naudingiau ir dvasiškai smagiau laiką galima praleisti. Tečiaus visgi nedaugelis iš mahanojiečių tą supranta. Susipratimas da stovi ant žemo laipsnio, nors tokioj lietuviškoj kolonijoj, kaip Mahanojus lietuvių nemažas burys ir seniai vertėjo būti augščiau pakilusiais savo reikalų supratime.

V. A.

WILLIAMSTOWN, PA. Šitas miestelis guli tarp didelių augštų akmeninių kalnų, kuriuose laudžioja vargo žmonelės, berauzdami anglį, tąso visom pajiegomis savo gįslas be nešdami žalius medžius iki 2-3 šimtų pėdu augščio, kur 3-4 pėdos užsistojimas.

Taipgi daug vietų yra kur «solferis» (nuodų vanduo ant galvos varva, ir gazas atsimuša į smilkinius, tarytum varpų balsai gaudžia per ausis...

Tame tarpe ir lietuvių į 15 asmenų lieja prakaitą kožną dieną, vis dėl labo kapitalistų, o sau prasto karnelio duonos.

Beje, neperseniai atsilankius K. Arminui iš Minersville, Pa., bekalbant apie darbininkų vargą ir skriaudas, bei vienybės galybę, susitverė kuopelė LSSA. iš penkių narių, kuriem tariau ačių. Prisirašė: M. Mikolaitienė, P. Stankunas, F. Alaburda, J. Mikolaitis ir K. Arminas, nors mūs kuopelė maža, bet tikimės, kad paaugs, nes yra energišku draugu.

Taigi pagal skaitlių iš šio miestelio lietuvių yra trečdalis socialistų, bei remiančių proletarijato organizaciją.

K. Arminas.

Krasos Dėžutė.

Mildos Choro Komitetas. Kadangi kivičiai apie rašymą anonimiško laiško choro dirigentui, rodosi, pasiekia valstybinį teismą, tai pirm to teismo nuosprendžio apskelbimo, rašyto Redakcijai laiško «Kovoj» talpinti negalime. Po teismo mielai patalpysime.

Jonas Virpulis. Nevisados galima visų reikalavimai greit išpdyti: reik laukti pacilės. Pagalios rašant eiles reik prisilaikyti eilavimo taisyklių. To nėsant sunkias pataisymui eiles paprastai talpinama gurban.

Stiklų dirbtuvė Richter ir Co.

išdirba kas metą milijonus buteliukų, kurie pripildyti stebuklingu «Anchor Pain Expelleriu», neapsakomai pagelbstančiu nuo reumatizmo ir į visą sviėtą išsiuntinėjami. Platesni paaiškinimai nereikalingi. Prekė už buteliuką 25c. ir 50c.

AUKOS.

Kaliniui.

So Bostono 60 kp. L.S.S. susirinkime, laikytam 3 balandžio šių metų, paaukavo iš kuopos izdo \$3.00 ir draugai suaukavo šie: J.P. Rauliuaitis—\$1.00, K. Bačiunas—50c, P. Tamošiunas 50c, A. Žymontas—25c, J. Undžius—25c, P. Klimas—25c, S. Grubliauskas—15c, Kazlauskas—10c, Bardziavičia—25c, J. Paulukonis—25c, H. Stankus—25c, K. Baknis—25c, M.K. Virbalas—25c, R. Pernickis—25c, E. Alminavičiute—25c, S. Bakanauskas—25c, A. Dalinkevičius—25c, R. Vasiliauskas—25c, P. Niukas—10c. Viso \$8.60. Pinigai pasiūsti «Kovos» redakcijon. Aukavusiems širdingai ačiu.

J. Undžius.

New-Kensington, Pa. Aukavo šios ypatos: Juozas Brazauskas, Kazimieras Justinavičius, Augustinas Šheiris po 1 dol.; Šheirienė, Bertha Asmus, Stanislova Šinabius ir Mikola Stralius po 50c; Pranas Baltrušaitis 55c. Išviso \$5.55.

Mc kees Rocks, Pa. Aukavo: J. Baltušis 1 dol. ir S. Petraška 25c.

Kodėl nepaduodat tikrus antrašus?

V Čepkauckui, 25 Laffayette str., Lawrence, Mass., ir K. Sitaiviui 1075 Michigan ave., Chicago, Ill—buvo pasiūsti siuntinėliai,

bet dėl netikrumo antrašų tapo sugražyti atgal. Todėl draugai, atkreiptu atyda, idant pasirupintumet paduot visuomet teisingus antrašus, nes klaidingi antrašai neleidžia jums apturēt reikalaujamą siuntinį, už ką beabejo metat kaltę ant administracijos, ir antra, darot nuostolius Sąjungai.

«Kovos» Adm.

L.S.S. 7-tos kuopos draugų atyda.

L.S.S. 7-ta kuopa, Rochester, N.Y. laikys mėnesinį susirinkimą 24 d. Balandžio (April) 2 val. popiet, svėtainej 330 Joseph ave. Draugai! malonėkite susirinkti kuo skaitlingiausiai, nes turime apsvarstyti daug svarbių reikalų; taipgi atsiveskite ir naujų (kandidatų) narių.

Su socijališka meile L.S.S. 7-tos kuopos Prot. sekr.

A. Smulkutis.

Forest City, Pa.

Susirinkimas L.S.S.A. 140 kuopos 24 d. Balandžio, toje pačioje vietoje. 2 val po piet. Meldžiamieji susirinkite ir atsiveskite po drangą prirašyti; ir šiaip daug svarstymo turėsime.

Sek. A. M. Makaukas.

Praktiškas darbas.

L.S.S. VII Rajono 5-ta konferencija butarė užprenumėruot knyga «Moteris ir Socijalizmas» 5 ekzemplierius, ant ko ir pasiunčiam Money order \$5.00 Kovos administracijai. Matydami jog daugumui dedant po truputį, galima nuveikt milžinišką darbą, todėl mūs nors maža aukelė, te būna pavyzdžiu kitiems rajonams ir kuopoms. Jeigu drg. J. Januškevičius nebijojo tam reikalui paskolīt net \$500.00, tad mūs priedermė yra, pasirupit sudēt pinigų atidavimui tos skolos. Nagi draugai, tik subruskim smarkiau.

VII Rajono Ižeininkas J. P. Čepulis.

Pinigai priimti, ačiu! Adm.

Pametė antspaudą.

L.S.S. 19 tos kuopos sekretorius per neapsižiurėjimą pametė ant spaudą: todėl pranešu visiems, kad kas nors radęs nepasinaudotų vardo kuopos. Pakoleik visus reikalus kuopos paliudisim be antspaudos, o tik komiteto narių parašais.

Prot. sek. J. Szaltis.

Teatras.

Teatras Chicagoje atsibus 1-ma d. Gegužės, Hull House kampas Halsted ir Polk gatvių. Įeinamos duris į teatrą iš Polk gatvės. Teatras prasidės nuo 7:30 vakare. Šią komėdiją stato ant scenos L.S.S. 138-ta kuopa; vardas komėdijos «Lėkė kaip sakalas—nutupė kaip vabalas». Todėlgi pranešame garbingai visuomenei Chicagoje ir jos aplinkinėms, jog 138-ta kuopa surengė vakarą, kuriuo stengsimės užganėdinti draugus ir drauges, arda publiką. Todėl kviečiame širdingai atsilankyti KOMITETAS.

Chicagiečių atyda.

Latvių socialistų skyrius Chicagoje rengia subatos vakare 30 balandžio, Pulaskio svėtainėje ant 18 tos ir Ashland ave. gatvės, draugišką vakarą su prakalbomis, deklamacijomis, dainomis ir perstatymais; po to viso balius su amuro krasa ir konffeti. Pradžia 8:30 val. vakare. Įžanga 35c. Kviečia draugus Komitetas.

Kur randasi K Rutkus?

Jis reikalavo užmokėjimo už triusą suskaityme L.S.S. mantos, bet iaiškas su čekiu jo nurodytais antrašais iš įvairių vietų, jau trissyk sugrįžo iš St. Louis, Mo. iš Springfield, Ill. ir Beardstown, Ill.

Todėl jeigu K. Rutkus nori gaut užmokestį, tegul prisiunčia tikrą savo adresą idant laiškas galētų jį surast, nes tokiu savo pasielgimu gaišina man lalką ir daro Sąjungai bereikalingus iškaščius.

«Kovos» Administracija.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešame, jog 1-mas Nr. «VISUOMENES» jau išėjo iš spaudos. Kurie norite pamatyti ir su «Visuomenės» turiniu susipažinti, kreipkitės į «Kovos» administraciją.

Prekė numerio 30c. Didumas 6 x 9 colių, storio su viršum 40 puslapų. Pinigus siųskite krasos ženkleliais. Reikalaujame agentų platinimui «Visuomenės».

«Kovo» Adm. 1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

Argi negalima apsieiti be apgarsinimų?

Daugelis netik sąjungiečių, bet ir šiaip «Kovos» skaitytojai išmetinėja ir rugoja už talpinimą «Kovoje» apgarsinimų, ypač Institutų, mirusių daktarų, neteisių biznierių ir t.t. Paskutiniuos laikuos panašioms apskelbimams daugumai atsakiau vietą «Kovoje», kitus apgavikus jau seniai išmečiau. Bet atminti draugai, jog išmesdami apgarsinimus, nastojam nemažą dalį įplaukų; todėl kad apdengt tą dalį nedateklių, rūpinkimės daugiau savais reikalais, platinkim literatūrą, moksliskas knygas, kuomi suteiksim žmonijai dvasišką naudą, žmonės skaitydami naudingas knygas, atras sau daugybę naudingų pamokinių, o mes už parduotas knygas turėsim dalelę pelno, už ką galėsim daugiau išleisti moksliskų knygų. Tik tokiu būdu galėsim apsivalyti nuo neteisingų apgarsinimų. Tad prie darbo draugai!

«Kovos» Adm.

Musu knygos.**Skaitykit ir platinkyt jas!**

1 Politiskas minių streikas, pusl. 20	8
2 Kudikių vergija, pusl. 20	5
3 Kovotojų giesmės. 42 revoliucionieriškos dainos, pusl. 48	15
4 Pričkus Engels; jo gyvenimas ir darbai, pusl. 54	15
5 Moters ir politika, pusl. 50	15
6 Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai, pusl. 30	10
7 Darbininkų sprespauda ir jos priežastys; su paveikslais p.28	10
8 Valslybė ir Socializmas, puslapių 31	10
9 Ateities Surėdymas, pusl. 46	15
10 Žemės Išpažintis, pusl. 56.	15
11 Kaip žmogus ant žemės atsirado, pusl. 40.	20
12 Amerikos Valstiečiai, pusl. 16.	10
13 Politiškoji Ekonomija	25
14 Agitatorius, pusl. 32	10
15 Ar dabar yra baudžiava, pusl. 48	15
16 Kaip aš tapau milijonierium, pusl. 40	10
17 Kas tie yra socialdemokratai ir ko jie nori, pusl. 16	5
18 Šalin caro valdžia! pusl.16	4
19 Partija, kliasa ir visuomenė, pusl. 30	20
20 Triūsas ir kapitalas, pusl. 42	10
21 Varžytinės, pusl. 16	10
22 Valdžios pilvas, pusl.16	10
23 Šalin socialdemokratai (pagal vokiečių kalbą) pūsl. 32	10
24 Dievo piktadėjystės; pusl.18	10
25 Kaip prancūzai už laisvę kariavo, pusl.159	25
26 Krikščionybė ir socializmas, pusl. 74	15
27 Kovoje už laisvę (drama 3-ju veiksmių), pusl. 20	10
28 Revoliucijos Dainos, pusl.30	10
29 Gyvybė, kantata ir kitostrumpos poemos, pusl. 41	15
30 Darbininkų Kalendorius 1904 m. su daugeliu istoriskų darbininkiskų žinių, pusl. 64	20
31 Krikščionybė ir Socializmas, pusl. 74	15
32 Moteris prieš Teisybės ir Liogikos Teismą pusl. 21	10

33 Ko mus mokina žvaigždės? Parašė K. Stiklelis, pusl. 32	10
34 Gyvybė (kantata) ir kitos poemos, parašė J. Viskoška, p. 41	15
35 Svajus, tragedija-poema, parašė J. Viskoška, pusl. 135	40
36 Bomba, komedija II akt., parašė Antonov, pusl. 24	15
37 Dilgėlių Žiedai, trys puikios apysakos, pusl. 31	15
38 Mikės valdinių poteriai; labai juokingi, pusl. 14	5
39 Kirpikai arba avelių piemenėliai; juokingos dainelės, p. 16	5
40 Amerikiečių cirkas arba Sorkės, su paveikslais, pusl. 14	5
41 Vienas respublikos karalius, parašė M. Gorky, pusl. 24	10
42 Vyskupas Myriel ir Konvencjonalistas, par. V. Hugo pus.21	8
43 Žmogus, Akuraterio apysaka, pusl. 40	15
44 Graudūs Verksmai, apie Lietuvos vargus, par. Liepukas p.16	10
45 Ar geras katalikas gali būti socialistu, pusl. 15	5
46 Senovės šventieji ir dabartiniai bedieviai, pusl. 16	5
47 K. Marx, jo gyvenimas ir darbai, su jo paveikslu, pusl. 31	12
48 Širdies balsai, 16 Jovaro eilių, pusl. 18	10
49 Emilija Pliateriutė, lenkmečio karžygė, pusl. 15	10
50 Kantičkos apie peklos kančias, juokingos Liepuko eilės, p. 40	20
51 Baudžiava Lietuvoj, pusl. 48	15
52 Eilės Pr. Vaičiūčio, pusl. 165	50
53 Keistutis, Tragedija 5 aktuose, pusl. 101	20
54 Orleano Mergele, Tragedija, 5 aktuose, pusl. 157	25
55 Kaimiečių kova su ponais, pusl. 60	10
56 Socializmas ir darbininkiskasis klausimas, pusl. 40	10
57 Revoliucija, jos prasmė, priežastis ir pamatai, pusl. 43	10
58 Živilė, duktė Karijoto, pusl. 118	25
59 Rosijos caras, monologas, ir politiško turinio eilės, pusl. 15	10
60 Kelionė per Peklą, parašė J. Mauritz, pusl. 32	10
61 Darbininkai ir jų ateitis, pusl. 43	12
62 Kaip aš tapau milijonierium? pusl. 32	10
63 Socializmo ABC, pusl. 32	10
64 Baltramiejaus Naktis, istoriška apysaka, pusl. 202	75
65 Raistas, parašė U. Sinclair, geriausia apysaka mūsų laikų, p. 355	\$1
66 Kaip geriausiai laidoti numirėlių? pusl.29	10
67 Dvyniai vagių, parašė kun. V. Dembskis, su paveikslu, p.88	25
68 Spėka ia Medega, moksliska knyga, pusl. 380, apdaryta	\$2
69 Iš ko kyla melai? parašė kun. V. Dembskis, pusl. 175	75
70 Kankintojai ir kankintiniai už mokslą, par. kn. V. Dembskis	\$1
71 Gramatika angliskos kalbos (P. Mikolainio), apdaryta	\$1
72 Naujas budas mokintis rašyti nemokantiems	10
73 Aritmetika, geriausia knygutė mokintis rokundų, apdaryta	35
74 Puota ir Nuskindas Žiedas, puikios apysakaitės, pusl. 32	10
75 Iš bažnyčios istorijos, pusl. 16	10
76 Kunigija ir svietiška valdžia	15
77 Įtekmė Socijaliskų Sąlygų ant visų kulturiškų šakų, pusl. 94	15
78 Vilius Tell, par. Schiller, vertė dr. V. Kudirka. Drama	30
79 Kur mūsų išganymas? pusl. 118	25
80 Mūsų dielės, per ką Lietuva kenčia, pusl. 31	10
81 Vargdieniai, puiki apysaka, parašė Al. Gužutis (Fromas)	50
82 Lietuvos Istorisa, S. Daukanto. II tomai, apd. pl. 1011	4.50
83 Revoliucijos Žmonės, 7 puikios apysakaitės, pusl. 78	20
84 Pragaro atgijimas, parašė grafas L. Tolstoy, pusl. 32	10
85 Po priedanga šventinybės, istoriška apysaka apie popiežių p.100	25
86 Sidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto, pusl. 169	50
87 Iš kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir augmenys?	20
88 Kaip gyvena augmenys? pusl. 129	35
89 Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai, pusl. 370	\$1
90 Kada ir koku budu svietas susitvėrė, pusl. 140	35
91 Kada ir koku budu svietas kada nors gali pasibaigti, psl.135	35
92 Apie žemę ir kitus svietus, pusl. 255 — 75c., apdaryta —	\$1
93 Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas, su paveikslais	\$2
Ta pati knyga apdaryta	\$2,50
94 Geografija arba žemės aprašymas, pusl. 467	\$2

draugai, at-
teisingus ant-
reikalaujamą
os, ir antra,
os» Adm.

į susirinkimą
Joseph ave.
nes turime ap-
naujų (kandi-

Smulkutis.

o, toje pačioje
atsiveskite po

Įtakauckas.

užprenumeruot
ko ir pasiun-
Matydami jog
išką darbą, to-
iems rajonams
tam reikalui
upit sudėt pi-
bruskim smar-

P. Čepulis.

ą pametė ant
nepasinaudotų
liudisim be ant-

J. Szaltis.

House kampas
iš Polk gatvės.
tato ant scenos
sakalas— nutu-
suomenei Chica-
vakara, kuriuo
publiką. Todėl

vakare 30 balan-
e. gatvės, drau-
nomis ir persta-
eti. Pradžia 8.30
mitetas.

S.S. mantos, bet
vietų, jau trisryk
urdstown, Ill.
tegul prisiūčia
es tokiu savo pa-
alingus iškaščius.
Iministracija.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS
DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, P.A.

Prisimimo { Iki 10 iš ryto. Nuo 2 iki 3 P.M.
valandos: { Nuo 6 iki 8 vakare.

Galima susikalbėti rusiškai ir lenkiškai.

KATALIOGAS DYKAI!

Kas Nusipirks Naują juokingų dainų Knygėlę dainų Vainikėlis' kurios preke 15 cent. tam Prisiųsime Katalioga Dykai. Tame katalioge Telpa aprašymai apie Elektriškų krutanciu paveikslų mašinas. **Magiszkas Sztukas**, lempas, visokių gatunkų knygas, drukuojemų mašinėlių **Armoniku** koncertiniu Britvu, Laikrodėlių, Aukšinių rašomų plunksnu, Spilkų, Žiedų, Lenciugėlių, Strielbų ir tt. **George A. Pupauskys & Co. Dep. 1 2342 S. Leavitt St. Chicago, Ill.**

Bell Phone 2477 Keystone 4
ALEX. KOZUCHOWSKI

Didžiausia sankrova arielkos, vyno, likerio, vietinių ir iš užsienio. Alus buteliukuose Szmidt'o bravoro. Dirbtuvė minerališkų vandenų.

Kalbama lietuviškai, lenkiškai, ruskai ir angliškai.
2728 E. Allegheny Av., Philadelphia

Gerai dantys yra neatbutinai reikalingi gerai sveikatai, todėl nueik pas dentistą

Dr. J. I. Halpern
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkys tavo dantis už žema preke. Tfraukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 8 vakare, Nedėliomis 9 iki 4 vak.

EDWIN M. SIPE
PLUMBERIS ir PECTU INŽINIERIUS
2712 E. Allegheny Ave., Phil'a

Mano darbas gali būt matomas naujoje svetainėje ant E. Allegheny Ave.

NAUJAS ISZRADIMAS
Sustiprinimui ir Užlaikymui PLAUKU.

Ar norite užlaikyti plaukus ant galvos? slenka plaukai? galva plika? ant veido yra papuškai? norite gaut rodą, kaip išgydyt ligas? Jeigu plaukai slenka ir randasi Pleškenų tai yra ženklai, kad galva pasiilke plika už keliu mėnesių jeigu nesigydysi. Mūsų firma yra telsingiausia. Galite gaut visokių gydaolių. Turime apie pusę milijono laisčių su padėkayonūmis nuo žmonių visokių tautysčių. Rasyk pas:

Prof. J.M.Brundza, & Co. 990 Broadway & So. 8th St., Brooklyn, N. Y.

17 AKMENAIŠ "RAILROAD" LAIKRODĖLIS.

Ausuke užsakmas ir užstatomas, vyrams ar moterims **Auksu dengtas, gvarantuotas 20 metų.** Lukštai abi pusl uždaromi. gražiai engraviruoti. Absoliutiškai tisingai laiko laiką, specialiai vartojamas per tarnaujančius prie geležinkeliu, ir per nuolat keliančius. Pasigime vyriską ar moterišką laikrodėlį gavę pareikalavimą ir antrašą per C.O.D., leidžiame išguzemuoti ir užmokėti tik \$5.75 ekspressu. Jei rasite netinkanti, sugražinkite. Atmink, kad tu gal už panašų laikrodėlį užmokėti \$35.00, jei jį tau sulysų pirkti iš kalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karato paauksuotą rėžėlį su briliuku dykai. **EXCELSIOR WATCH CO. 903 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.**

ST. KEMPA
2804-06 Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Pristato vežimus veseiloms, krikštynoms, pagrabams ir tt. Jis yra vienintelis tikras ir telsingas tautietis. Prekes prieinamos.

Keystone Telefonas: East 42-65-A.

Frederick D. Felto Yra tai geriausia UŽEIGA Lietuviams.
SALIUNAS
S.W. Cor. Richmond & Allegheny Av. PHILADELPHIA, PA.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodėlio socialistiškas rėžėlis su globu, broliškai sveikinancios dvi rankos arba su švyturin ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c. Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paauksuoti—25c; daugiaus imantiems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaudami siuskit pinigus krasos ženkleliais arba Money Orderiu.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Prie išsisukimo, Sudurdimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašiu kančiu niekas taip greit nepamačina, kaip sutepimas su Pain Expeleru

Fama v 1907 ar. Moke 12 95 ir 50c.

F. Ad. Richter & Co. 215 PEARL ST. NEW YORK

Tėmykit ant Ankerio ženklis apsaugojimo.

GEORGE BELAWSKIS
1216 S. 2nd St. Philadelphia.
LIETUVIŠKAS SALIUNAS

Lietuviški kvepianti Cigarai, geriausia degtinė McHenry, Treiner ir kitų. Linksma vieta, geras patarnavimas, gryna lietuviška kalba.

Už apgarsinimus "Kovos" Administracija neatsako.

"KOVOS" AGENTAI.

J. RUDMINAS
Kazuno Aptiekoj, Shenandoah, Pa

J. VISOCKIS
8139 Vincunas Road, Chicago, Ill

FR. GOLUBIOKI
Box 172, Melrose Park, Ill

J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

G. A. PAPAUSKY & CO.
1112 S. Leavitt St., Chicago, Ill.

MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.

A. M. RUKAS
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.

J. ŠUKIS
70 W. 25th St., Chicago, Ill.

J. PETRIKYS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa.

J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.

SIMON KARALIUS
342 Lenox St., Norwood, Mass.

J. ZALANSKAS.
11 Charter, St. Eicter, N. II

A. L. Reik.
3 4 High St. Wilkes Barre, Pa.

A. KALASKY.
Box 1306, Renton, Wash.

A. UNGURAITIS.
120 Grand St. Brooklyn, N. Y.

A. KAZEKEVIČIUS.
P. O. BOX 60, Edwards Ind.

J. BINDOKAITIS.
71 Henry St. Rochester, N. Y.

M. K. ŽVINGILAS.
18 Foley st., Bristol, Conn

ALEX. BASEVIČIUS
3019 Pulasky All., Pittsburg, Pa.

V. K. RAČKAUSKAS
Scranton, Pa.

P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore, Md.

J. KALAKAUSKAS
55 1/2 Green St., Worcester, Mass.

J. J. VAITKVIČIUS
227 Chapel St., New Haven, Conn

TELEPHONE { L. D. Market 1105
Local 553 B.

DR. M. WISSOTZKY

Europiškas Daktaras pribuvęs iš seno krajaus, iš Rusijos, specialistas visokių vidurinių ligų: širdies pilvo, žarnų, kepenų ir t.t. Gydan visokias ligas, kaip šviežias tep ir užsienėjusias, ypatingai vidurių ligas, moterų, vyrų ir vaikų. Gydan visokias veneriškas ligas ir visokius sekretus užlaikau didžiausioje slapytėje. Kalbu lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Kurie norite būt tikrai išgydytais, kreipkitės prie manęs sekančiu antrašu:

142 Ferry St., Newark, N.J.

IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ DOVANAI!

Jei Amerikoje nemoki Angliškos kalbos, tai pats žinai, jog esi kaip nebylys.

Bet kiekvienas Lietuvis, jei tik nori gali gerai ir lengvai išmokti DOVANAI. Kiekvienas, kuris tik per mane užsirasys sau, arba kitą naują ekaltytoja laikraščių prikabinę, prisijunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: "LIETUVA", VIENYBĖ" arba "KOVA" per metus; taip pat garsiąją didelę knygą, versta iš prancūzų kalbos "BALTRAMIEJAUS NAKTI", kurios prekė 75c. ir taip pat "GRAMATIKA—MOKYTOJU" angliškos kalbos. Kaip tik prisijus 2 dol. už naują ekaltytoja, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirasymo. Duodu dovanas, kad laikraščių ekaltytojai daugintųsi ir lietuvių, kaip ir sveitintaučiai turėtų gramatiką, išmokyti angliską kalbą.

Lygiai gauna dovanas, prisijunčiant 2 dol. už „Laisvąją Mintį“

Pinigus siųskite per Money Order.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.

Taipat kiekvienam pasiūčiu savo Didelį Katalioga, visokių ir naujaušų Lietuviškų knygų. Atsiųsk 2c markę.

M. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiūncia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

THE L...
Publ...
LITHUAN...
DERA...
(Incorp...
1815 E...
Nr. 17
J. B. S...
M. Stak...
P. K...
P. G...
P. Nor...
A. Pur...
Paukš...
K. Arma...
J. D. Tau...
J. Juod...
S. Straz...
LAIŠKA...
DARBIN...
KORESP...
NAUJAS...
ka vald...
kartu, nuleid...
darbininkų k...
Norintioje...
REIKALA...
In geležie...
užmokėjimas...
pigus pragyve...
Kreipkites...
Stanley...
40 myliu nuo...
Philadelphiaj...
vonia treina in...
Tikiety...